

DOSEŽENO - SPODBUDA ZA NAPREJ

V teh dneh razpravljamo in še bomo razpravljali o rezultatih gospodarjenja v prvem polletju 1980. Z doseženim smo lahko zadovoljni. Seveda ne na lagodno brezskrben način, vendar tudi brez omalovaževanja plodov našega dela. Številke so dokaz, da o gospodarski ustalitvi nismo frazarili.

Kljub zaostrenim razmeram — nagli rasti cen repromaterialom in vedno dražji energiji ter kljub težavam pri uvozu smo izpolnili blagovni načrt proizvodnje domala stoddotno, finančnega pa celo presegli, prav tako smo presegli plan izvoza.

Seveda pa si ob tem nihče ne dela utvar. Saj predobro vemo, da se nam proizvodni stroški večajo in hkrati s tem upada dohodek oziroma čisti dohodek.

Vsi tozdi tudi niso bili enako uspešni; skrbna analiza bo pokazala, koliko iz objektivnih, koliko iz subjektivnih vzrokov. Hkrati nam bo pokazala, kje vse in še bolj konkretno okrepiti stabilizacijska prizadevanja, kod vse poiskati notranje rezerve pri čim večjem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti in pri dobrem delu.

Doseženo pa je nedvomno spodbuda za naprej.

Kako izpolnjujemo planske obveznosti

Skupna proizvodnja v juniju je bila dosežena le v višini 91,7 odst. Vzrok za to je treba iskati predvsem v okvari elektromotorja za pogon valjčnic na težki progi v valjarni, saj je bila posledica tega tudi zmanjšana proizvodnja v TOZD jeklarna. V kumulativni znaša zaostanek za predvidenim planom 0,5 odst. Kljub dokaj nizki skupni proizvodnji pa smo presegli mesečni plan odpreme za 1,1 odst. V kumulativni 0,8 odst. Prekoračena je bila tudi fakturirana eksterna realizacija, in to za 33,3 odst., v kumulativni 5,4 odst. Manjši zaostanek beležimo le pri izvozu, 1,5 odst., v kumulativni 5,9 odst.

TOZD jeklarna. V juniju je bil plan skupne proizvodnje dosežen v višini 94,8 odst., operativni plan 92,4 odst. Proizvodnja je bila manjša predvsem zaradi nezadovoljive preskrbe s sinterdolomitom, saj se je s tem zmanjšala vzdržnost sten in dna peči, tako da so dnevno grozili prodori na pečeh, čas zastojev pa se je povečal. Manjšo porabo jekla v TOZD valjarna so v TOZD jeklarna izkoristili tudi za remont el. peči. V juniju je že močno manjkalo delavcev, saj v TOZD niso

mogli ugoditi vsem željam po letnih dopustih. Precej opazna pa so tudi odhajanja iz TOZD.

TOZD jeklolivarna. V juniju je TOZD presegel plan skupne proizvodnje za 2,2 odst., to pa je omogočilo skupaj z dobrimi rezultati preteklih mesecev presežek polletnega plana proizvodnje. Slabe surovine (zlasti pesek), izrabljeni stroji in strojni kaluparici in utesnjenost težke kaluparice niso samo ovira za še večjo proizvodnjo, ampak so v veliki meri poleg drugih tudi povzročitelji slabe kakovosti. Vodstvo TOZD kljub presežku polletne eksterne realizacije za 7 odst. z uspehom ni zadovoljno, kajti tudi porabljena sredstva oziroma predvsem materialni stroški rastejo prek načrtovanih meja. Poleg subjektivnih vzrokov so razlogi za takšno stanje v zelo neugodni strukturi asortimana oziroma previsokem deležu tenkostenskih ulitkov, pri katerih njihovih povsem tehnološko pogojenih visokih stroškov ni moč pokriti z doseženimi prodajnimi cenami.

TOZD valjarna. Po opravljenem letnem remontu na težki progi so nastale še težave z lo-

mom valjev, tako da znaša dosežena skupna proizvodnja gredic le 68,2 odst. Kljub pomanjkanju vložka na srednji progi je bila dosežena proizvodnja 99,1 odst., medtem ko beležimo na lahki progi prekoračitev 52,6 odst. TOZD precej zaostaja pri odpremi (gredic), prekoračitev na beleži pri fakturirani realizaciji in izvozu.

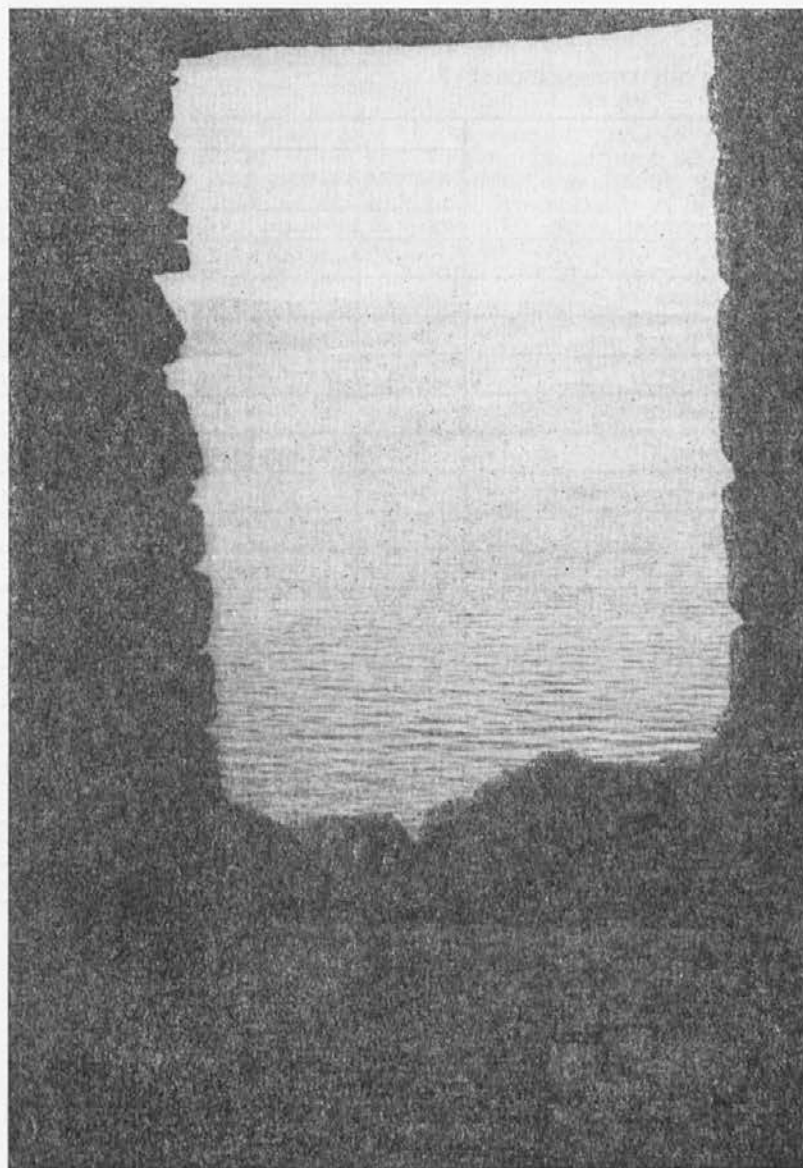
TOZD kovačnica. Da bi bil rezultat prvega polletja čim boljši, je vodstvo TOZD tudi v mesecu juniju forsiralo proizvodnjo, predvsem izvoz, kar jim je ob zmernih zastojih in ugodnem asortimanu popolnoma uspelo. Manjše težave so nastale le pri toplotni obdelavi, medtem ko je bila kvaliteta vložka zadovoljiva. Malo bolj problematično kot prejšnje mesece je trenutno vzdrževanje strojev.

Zadovoljiva pa je oskrba z orodjem in raznimi uslugami iz drugih TOZD.

TOZD jeklovlek. Plan skupne proizvodnje je bil presežen za 19,8 odst., vendar je TOZD zaostal pri brušenem jeklu za 2,4 odst., luščenem jeklu 4 odst. in vlečeni žici za 28 odst. Pri vlečeni žici in brušenem jeklu so bile težave predvsem zaradi pomanjkanja vložka in delnega popravila strojev. Prav tako je bil pokvarjen tudi stroj za luščenje jekla.

TOZD stroji in deli. Plan skupne proizvodnje je TOZD presegel za 73,7 odst., in to predvsem po zaslugi odpreme stiskalnic ZCZ, kjer znaša prekoračitev plana

(Nadaljevanje na 2. str.)

V neskončno

Izdaja delavski svet Zelenarje Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov

Ureja uredniški odbor: Miroslav Garb, Jože Gruden, Šeod Karadža, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska ČGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA V PRIMERJAVI Z ENAKIM OBDOBJEM LANI							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER. REALIZACIJE		IZVOZA	
	junij	kumulativ.	junij	kumulativ.	junij	kumulativ.	junij	kumulativ.
JEKLARNA	95,6	100,7	-	-	-	-	-	-
JEKLIVARNA	101,8	103,1	119,2	109,1	125,7	135,1	114,6	210,7
VALJARNA	79,2	97,6	97,0	98,2	120,0	118,9	148,5	169,1
KOVAČNICA	103,9	101,8	101,4	95,9	129,0	124,0	139,7	225,8
JEKLOVLEK	106,8	114,9	81,1	113,1	109,9	130,9	89,6	301,3
STROJI IN DELI	168,3	95,1	245,8	120,5	438,4	183,8	0,6	22,5
- noži, brzorezno orodje	27,5	147,2	140,8	132,7	177,7	151,1	309,3	156,5
- gredice	121,0	76,0	-	-	-	-	-	-
- palice	-	43,4	-	44,0	-	48,0	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	50,0	97,7	93,3	97,8	169,1	145,0	309,3	156,5
PNEVMATIČNI STROJI	49,3	81,6	57,4	89,2	120,0	119,8	3042,5	202,7
VZMETARNA	116,7	113,1	108,6	110,0	142,7	135,7	120,9	102,4
REZALNO ORODJE	80,0	87,1	104,0	93,4	139,7	136,9	43,1	89,5
KOVINARSTVO LJUBNO	173,0	110,1	134,0	93,2	124,2	117,5	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	124,3	131,7	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	534,6	163,9	-	-
SKUPAJ DO	90,3	98,9	104,0	100,7	162,5	132,7	131,5	149,9

ODSTOTEK DOSEGANJA OPERATIVNEGA PLANA

SKUPNE PROIZVODNJE

TOZD	JUNIJ	KUMULATIVNO
JEKLARNA	92,4	99,6

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE(ga)							
	SKUPNE PROIZVOD.		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER. REALIZACIJE		IZVOZA	
	junij	kumulativ.	junij	kumulativ.	junij	kumulativ.	junij	kumulativ.
JEKLARNA	94,8	101,5	-	-	-	-	-	-
JEKLIVARNA	102,2	102,1	109,8	106,4	100,5	107,0	97,6	143,0
VALJARNA	81,5	98,7	89,7	98,8	102,9	102,1	102,9	96,2
KOVAČNICA	108,8	105,7	117,8	109,8	125,9	120,0	163,3	106,9
JEKLOVLEK	119,8	107,9	107,4	108,6	122,6	109,8	81,7	95,8
STROJI IN DELI	173,7	87,9	184,1	89,1	234,3	99,2	0,4	18,5
- noži, brzorezno orodje	98,6	104,8	100,0	98,1	132,9	106,0	98,1	79,9
- gredice	78,6	53,2	-	-	-	-	-	-
- palice	-	44,0	-	44,0	-	41,7	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	70,4	76,0	68,1	80,6	126,8	102,9	98,1	79,9
PNEVMATIČNI STROJI	73,0	91,6	73,8	92,6	110,3	98,2	248,0	168,8
VZMETARNA	109,9	107,0	101,9	104,8	116,4	112,6	147,0	138,0
REZALNO ORODJE	106,7	112,3	174,8	116,2	125,1	109,4	85,8	124,3
KOVINARSTVO LJUBNO	144,2	97,3	121,2	89,4	114,0	85,4	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	134,5	125,3	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	189,0	111,5	-	-
SKUPAJ DO	91,7	99,5	101,1	100,8	133,3	105,4	98,5	94,1

155,8 odst., in valjev, kjer je plan presežen 145,5 odst. Večje zaostanke pa beleži TOZD pri proizvodnji orodja, 25 odst., in raznih izdelkov interne proizvodnje, kjer znaša zaostanek 52 odst. Ob pomanjkanju naročil za izvoz je TOZD ob polletju dosegel le 18,5 odst. predvidenega plana.

TOZD industrijski noži. Mesečni plan skupne proizvodnje je

TOZD dosegel v višini 70,4 odst. Plan brzoreznega orodja je bil dosežen 100 odst., pri industrijskih nožih pa je zabeležen zaostanek 1,5 odst. Za nedoseganje plana skupne proizvodnje je vzrok predvsem v pomanjkanju naročil. Za grobo obdelane palice, kjer v juniju ni bilo proizvodnje. Pri compound gredicah pa znaša zaostanek 21,4 odst.

TOZD pnevmatični stroji. Vzrok nedoseganja plana skupne proizvodnje so predvsem nedobavljeno votlosvedrno jeklo (kjer je izpadla celotna proizvodnja) in večji zastoji na obdelovalnih strojih ter nepravčasno opravljena termična obdelava. Kasnile pa so tudi usluge drugih TOZD (kovanje sekačev, varjenje vrtalnih drogov itd.). V TOZD se je pri-

Množičnost

čela pojavljati večja fluktuacija, kot odhodi v JLA in drugam, vse več je letnih dopustov in drugih odsotnosti z dela.

TOZD vzmetarna. Plan skupne proizvodnje pri listnatih vzmeteh je bil presežen za 6,3 odst., pri vzmetnih palicah 25,6 odst. Proizvodnja je potekala zadovoljivo, večjih zastojev zaradi pomanjkanja materiala ali okvar na strojih ni bilo.

TOZD RO Prevalje. Kljub dobrim proizvodnim rezultatom in relativno visoki fakturirani eksterni realizaciji so bile v proizvodnji določene težave. Tako primanjkuje ustreznih brusnih segmentov za brušenje nožev, tudi ni dovolj diamantnih brusilnih plošč. Težave so nastale pri konzerviranju gotovega vretenkega orodja in krožnih žag, saj ni bilo ustreznega olja za zaščito. Primanjkovalo pa je tudi hladilnega olja pri brušenju v polno.

TOZD kovinarstvo Ljubno je v juniju presežal plan skupne proizvodnje za 44,2 odst., plan odpreme je bil prekoračen za 21,2 odst., fakturirana eksterna realizacija pa za 14 odst. Kljub temu beleži TOZD ob polletju zaostanek pri skupni proizvodnji 2,7 odst., pri odpremi 10,6 odst. in fakturirani eksterni realizaciji 14,6 odst.

2. SEJA DELAVSKEGA SVETA SLOVENSKE ŽELEZARN

18. 7. 1980 je bila v Celju 2. seja delavskega sveta Slovenskih železarn z naslednjim dnevnim redom:

1. Potrditev zapisnika 1. seje delavskega sveta in poročilo o izvrševanju sklepov.

2. Obravnava osnutka SaS o temeljih plana SOZD Slovenske železarn za obdobje 1981—1985 in o temeljih plana interne banke SZ za obdobje 1981—1985.

3. Predlog sprememb SaS o urejanju medsebojnih odnosov pri združevanju deviznih prilivov in skupni uporabi deviznih pravic v SOZD SZ.

4. Informacija o ekonomskih ukrepih in njihovem vplivu na poslovanje SOZD Slovenske železarn.

5. Sprejem pravilnika o uporabi združenih sredstev za skupne stanovanjske potrebe delavcev v SOZD Slovenske železarn.

6. Razno.

Železarna Ravne – pobudnica defektoskopije v Jugoslaviji

Letos teče 15. leto, odkar smo v Jugoslaviji ustanovili društvo za preiskavo materiala brez porušitve — defektoskopijo. Maja 1965. leta je na pobudo strokovnih sodelavcev in v tesnem sodelovanju z vodstvom železarne Ravne bila ustanovljena skupščina društva na prvem strokovnem simpoziju v Opatiji, kamor smo povabili mnoge strokovnjake iz inozemstva. Predsedstvo društva je prevzel sodelavec iz železarne Ravne in ostal na tem mestu 5 let. Ze čez dve leti je zopet, s pomočjo železarne Ravne in Industrije alata, Trebinje, bil organiziran drugi simpozij z mednarodno udeležbo v Trebinju in leta 1969 tretji v Puli, kamor se je zbrala skoraj vsa Evropa in še zastopniki prekomorskih dežel.

Pričetki organiziranega dela so bili težavni. Brez sodelovanja nekaterih organizacij, kot so Institut za metalne konstrukcije — Ljubljana, Litostroj, Metalna in Hidromontaža — Maribor, MI — Ljubljana, Zavod za varjenje v Ljubljani in še drugih, delo ne bi steklo. Defektoskopija, ki je bila za tiste čase še vsa v povojih v svetu sploh, se je v organiziranem delu pri nas hitro razvijala.

V železarni Ravne smo že v letu 1953 kontrolirali jeklo z ultrazvokom in prav ti rani začetki so vtakani v dobrem imenu našega jekla v svetu. Tudi doma na Ravnah smo večkrat naleteli na težave in nerazumevanje, skratka, niso nam verjeli, dokler naših diagnoz nismo potrdili, tako da smo osumljeni kos razrezali in pokazali na napako, ki smo jo prej neporušno odkrili. Danes nihče niti ne pomisli, da bi bilo mogoče obdržati sloves dobrega proizvajalca jekla in izdelkov brez neporušne kontrole.

Da se je v Jugoslaviji zanimanje za organizirano delo sploh pojavilo, je bila kriva popolna zmešnjava pri oceni kvalitete. Vsakdo je po svoje razlagal najdene signale na ultrazvočnem aparatu, ki so se polagoma začeli pojavljati v industriji. Proizvajalci jekla so trdili, da taki in taki signali ne pomenijo nevarnosti in so vrteli vse gume na aparatu v levo na najmanjše, uporabniki jekel pa so jih zavrteli vse v desno na največjo občutljivost, da bi se tako čim bolj zasigurali.

Tako se nismo mogli nikakor dogovoriti, saj so se uporabljali različni aparati in predvsem ultrazvočne glave različnih zmogljivosti in frekvenc. Zmedo je dokaj zadovoljivo rešila AVG metoda, ki jo je pogruntal dr. J. Krautkrämer v letu 1959 in še danes kljub vsem svojim pomanjkljivostim predstavlja vsaj tisto minimalno bazo za oceno občutljivosti in čim boljšo diagnozo najdenih napake.

Uvideli smo, da smo brez moči, če znamo samo železarji uporabljati ultrazvok, predelovalci pa ne. Zato smo šli v akcijo in pričeli z ultrazvočnimi tečajji že leta 1958 prav na Ravnah. Do danes smo organizirali prek 50 tečajev in skozi nje je šlo približno 1400 inženirjev in tehnikov. Uspeh je bil presenetljiv. Vsa nastala nesoglasja so izginila, le redko je prišlo in še pride do nesporazuma, ker je praktično pri vsakem našem kupcu in uporabniku našega jekla kdo, ki je šel skozi naše tečaje in razume ultrazvočno govorico.

Naš trud tudi ni bil brez odmeva v tujini. Spričevala naših tečajnikov so bila priznana tudi v inozemstvu. Že v letu 1970 je zaradi uspehov dela naše organizacije Jugoslovansko društvo bilo sprejeto v mednarodni komite za defektoskopijo kot 21. član. Sprejem je bil na svetovni konferenci v Hannoveru. Po letu 1970 se je predsedstvo društva preselilo v Zagreb in nato v Pančevo, kjer je še sedaj, vsaka republika je delovala v okviru svojega regionalnega društva, ki pa ni bila pravna oseba.

Jugoslavija velja na področju defektoskopije kot ena naprednih pred mnogimi drugimi bolj industrijsko razvitimi in ime Ravne ter ravenjsko jeklo je znano tudi po ravenjski defektoskopiji.

Kljub velikim težavam pri nabavi opreme iz uvoza in pri sorazmerno veliki fluktuaciji kadrov s tega odgovornega, a slabo nagrajenega dela, cenimo, da imamo danes v Jugoslaviji kakih 1500 aktivnih delavcev pri defektoskopiji (na Japonskem jih je okoli 14.000).

Železarna Ravne je s svojimi izkušnjami priskočila na pomoč tudi drugim delovnim organizacijam, ki so bile v stiski. Kot primer naj navedemo, da smo z metodami, ki smo jih razvili na Ravnah, uspeli v sodelovanju z uporabniki spraviti število lomov vrtnih palic za nafto (ki jih delamo tudi na Ravnah) od 26% na nič. Kaj pa pomeni lom palice na globini nekaj kilometrov globoko, si komaj lahko predstavljamo. Za velik uspeh lahko naštejemo tudi pomoč pri kontroli železniških osi (ki jih tudi mi izdelujemo), saj smo z našimi tečajji usposobili veliko brigado kontrolorjev, ki skrbijo, da ne pride do nepredvidenih lomov in katastrof, za katere bi bila tudi železarna soodgovorna kot proizvajalec osi. Ponosni

smo lahko tudi na pomoč, ki jo nudimo naši armadi ravno na področju neporušne kontrole, saj rešujemo morda življenja naših vojakov in pilotov.

Za vso veliko in nesebično pomoč je naša delovna organizacija železarna Ravne prejela na jubilejni skupščini društva dne 20. junija 1980 v Beogradu »MEDALJO« za zasluge pri razvijanju te panoge od ustanovitve društva pa do danes. To je vsekakor veliko priznanje naše skupnosti železarji, obenem pa obveznost, da bomo še v bodoče tako aktivni pri delu in organizaciji, posebno še sedaj, ko bodo regionalna društva postala samostojne organizacijske oblike in bo delo v celoti slonelo na njih, zveza bo le koordinator med posameznimi republičkimi društvi in predstavnik Jugoslavije v mednarodnem komiteju. Ravno člani slovenskega regionalnega društva so na mednarodnem planu pokazali veliko strokovnost.

Že leta 1962 smo Ravenčani predavali na mednarodnem kongresu v Budimpešti, potem v Cannesu, v Varšavi, v Salzburgu, strokovnjaki iz Ljubljane so se pojavili na strokovnih predavanjih v Hannoveru, v ZDA, strokovnjaki z Jesenic v Cannesu in letos v Melbournu. Slovenci smo lahko ponosni in zadovoljni, da naše delovne organizacije kažejo toliko pripravljenosti in podpirajo delo, ki nikakor ne sme zamreti. Tudi v teh rezultatih svet vidi napredek v svobodni in napredni samoupravni in neodvisni socialistični družbi.

Naj mi bo dovoljeno, da kot prvi predsednik Jugoslovanskega društva za defektoskopijo čestitam kolektivu in samoupravnim organom delovne organizacije železarne Ravne za priznanje in se istočasno zahvalim za vso pomoč, ki jo železarna vsa leta od začetka pred 15 leti nudi društvu.

Mitja Šipek, dipl. inž.

SPOZNAVAJMO NAŠO ŽELEZARNO:

Za lesarje delajo

Sprva v železarni niso preveč marali za Tovarno rezalnega orodja Prevalje, še manj se je komu zdelo, da je to zares naš tozd. Po vogalih je bilo slišati, da nas bodo samo onetajstili, s tem ko so se priključili železarni. Govorice so zdaj že pozabljene, rezalno orodje pa je naše, kot je naš katerekoli drug tozd v železarni. Delajo dobro in pridno — taki pa so v tem času še posebej zaželeni. Vendar so imeli tudi že bridke čase, take, da so ljudje pravili: če greš v TRO, se boš s kruhom stpel.

NAJPREJ PILE

Pile so na Prevaljah delali že v stari Jugoslaviji, toda kronika omenja tako hude težave, da so zaradi njih obupali in je delo za nekaj let zastalo. Pozneje se je eden teh začetnikov vrnil iz Avstrije kot mojster in znova začel. Seveda je bila njegova proizvodnja pil sila primitivna. Postavil je osnovno stavbo, potem pa z leti pridjal pritlikline, kakor je pač imel denar zanje. Zato so bili sta-

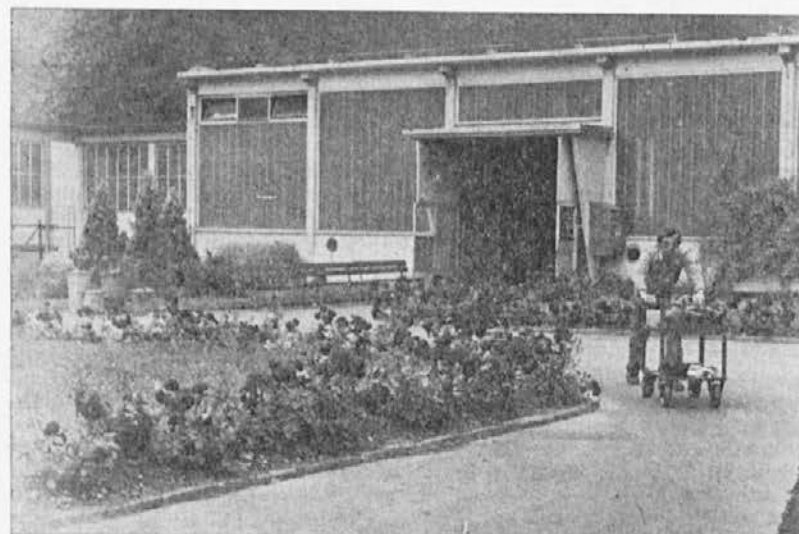
ri objekti razdrobljeni in nefunkcionalni. Po letu 1947 je bilo to obrtništvo nacionalizirano in je prešlo v državno last. Pile so delali še naprej.

V ŠESTDESETIH LETIH NOV PLAN

V začetku šestdesetih let je vodstvo, postavljeno od takratne občinske organizacije, napravilo plan preusmeritve in tako se je leta 1960 začela proizvodnja rezalnega orodja za obdelavo kovin. Pri tej proizvodnji so naleteli na take tehnološke težave, ki jih nikakor ni bilo mogoče poceni rešiti, zato so stvar začeli opuščati. Tedaj se je podjetje imenovalo Blisk. Izkušnje in znanje je narekovalo širitev proizvodnje. Domislili so se izdelave orodja za obdelavo lesa.

ODLOČITEV JE BILA DOBRA

Leta, ki so sledila, potrjujejo, da so naredili prav. kajti danes je tozd specializiran proizvajalec

Vzorno urejena okolica pred halami tozda rezalno orodje

rezalnega orodja za lesno industrijo. V Jugoslaviji sta samo še dva taka proizvajalca, ki pa sta se učila pri naših. Beležili so precejšen razvoj. Vse objekte, ki jih je zdaj mogoče videti (razen vrtarnice in transformatorja), so zgradili po letu šestdeset. V novih halah se začena nagel in uspešen razvoj.

Danes še vedno delajo pile in rezalno orodje za obdelavo kovin, vendar počasi oboje opuščajo. Slednje zato, ker je vložni material zelo drag in ga je zelo težko, če ne kar nemogoče pokriti s končno ceno izdelka. Pri pilah pa dosežajo prodajne cene tudi 80 do 100 % proizvodnih stroškov. Vse cene so že skoraj petnajst let pod družbeno kontrolo. Dovoljenja za dvig so kaj redka in skop. V zadnjih letih je bil porast cen dovoljen komaj za 8-9 %. V zadnjih desetih letih pa so že večkrat doživeli dalj časa trajajočo zamrznitev cen. Zadnji tak primer: letos maja so po dvaindvajsetmesečni (22) zamrznitvi dobili dovoljenje za dvig cen. Upravičeno so se že bali, da ne bodo dosegli planiranega dohodka. No, ta čas pa niso živeli le od upanja na dvig cen pač pa so se zagnano lotili notranjih rezerv in preusmeritve.

Francoskemu kupcu so sporočili, da opuščajo proizvodnjo pil. Presenečeni pa so od Francoza prejeli prijazno pismo, polno obžalovanja. Takoj je bil pripravljen plačati za pile 10 % več, čeprav so bile pogodbe že sklenjene. Seveda tudi to proizvodnjo pil ne reši in počasi bodo izginile iz hal. V tej gospodarski situaciji pač ni prostora za sentimentalnost, česar se v tozdu prav dobro zavedajo. Razmerje med eksterno realizacijo pri pilah in eksterno

realizacijo rezalnega orodja je 1:2. Logično torej, da se dohodek povečuje izključno na račun rezalnega orodja za obdelavo lesa. Te izdelke pretežno usmerjajo na domači trg, precej pa izvozijo tako na vzhod kot na zahod. S kvaliteto in plasmajem ni težav. Reklamacij je zelo malo.

Potrebe lesne industrije so vedno večje, zato nikakor ne bi smeli biti gluhi zanje. Zelo problematičen pa je velik asortiman, ki ga kaj bistveno ne morejo zožiti, saj lesna industrija zahteva silno široko paleto orodja. Najlažje je menda delati za vzhodni trg, ker so potrebe sorazmerno enostavne in so možne serijske izdelave, pri nas in na zahodu pa si vsak arhitekt izmišlja nove oblike, tako da so orodja zato tako različna in serijska proizvodnja skoraj ni možna. Seveda pa to proizvodnjo samo draži. Najbolj prikladno zanje bi bilo, če bi šli v vedno večje serije, ne pa da se morajo otepati z naročili, ki terjajo dva, tri rezkarje, in včasih tudi samo enega.

PRESEGLI PLAN

V tozdu rezalno orodje so šele letos dosegli lani planirano število zaposlenih. Obnašajo se stabilizacijsko. Dokaz: cene mirujejo, število zaposlenih se ne dviga, prihodek pa je 25 % večji, kot so planirali, realizacija je 10 % nad planom, kar 37 % pa je večja od prvih šestih mesecev lani. Pa si ne bodo nič oddahnili, saj vedo, da stabilizacije ni konec že v prvem polletju, ampak bo treba zanje še dolgo trdo delati.

Tozdu rezalno orodje nam je prijazno predstavil ravnatelj **Stefan Vovk**.

Z. Strgar

8. julija 1980 so našo železarno obiskali predstavniki zveznega sekretariata za narodno obrambo, izvršnega sveta, gospodarske zbornice in sveta za energetiko — industrijo in gradništvo SRS, Slovenskih železarn in železarne Jesenice. Po razgovorih, ki so potekali s člani poslovnega odbora in sekretarjem OK ZKS Ravne, so si ogledali proizvodnjo in obdelavo jekla.

macije je zadolžen, da prek Informativnega fužinarja predstavi širši javnosti delo komunistov in s tem tudi prizadevanja na področju stabilizacije.

Pred kratkim izvedena devalvacija pa je postavila in še postavlja predvsem pred komuniste nove naloge in zadolžitve. Tako smo o devalvaciji spregovorili na zadnjem sestanku OO ZKS ter na skupnem z družbenopolitičnimi organizacijami v tozdu. Kot osnova za razpravo so nam služila stališča in priporočila problemske konference komunistov ravske železarne, ki je bila posvečena uresničevanju politike stabilizacije v letu 1980. Na osnovi podanega smo sklenili, da mora komisija za gospodarjenje oceniti, kako novi ukrepi ZIS vplivajo na gospodarjenje v tozdu in morda dopolniti akcijski program. Oceniti je tudi treba izvajanje tega in podati poročila o tem, je poudaril Aleksander Jug.

Da bi se delavci TOZD komerciala čimbolj prilagodili vse težjim pogojem gospodarjenja, so bili mnenja, da je potrebna pri njih takojšnja reorganizacija tozda in da je treba dati več poudarka službam, ki so doslej bile v senči in za katere prej niso bili mnenja, da bi se morale bolj vživeti v delo. Predvsem gre za področje raziskave tržišča, pospeševanje prodaje, planiranja in politi-

ke cen. Da pa bodo te službe resnično in bolj uspešno lahko opravljale svoje delovne naloge, bo zanje treba nemudoma najti ustrezne delovne prostore. Tudi na področju izvoza bo treba narediti strukturne spremembe, saj je v tem času treba izvažati čim več finalnih izdelkov. Komunisti v komerciali še menijo, da bi bilo treba ponovno pregledati srednjeročni plan in ga, če bo treba, dopolniti.

»Večji poudarek bomo morali dati tudi uvozu,« je dejal Aleksander Jug, »saj bo po sedanjem trendu verjetno železarni zmanjkalo deviznih pravic pred iztekom letošnjega leta. Razen prodajnim je treba posvetiti pozornost tudi nabavnim cenam, saj bomo le tako postavljali bolj realne planske cene in na ta način bolj realno bremenili druge tozde. Tudi v skladišču in špediciji bo treba čimprej rešiti pomanjkanje kadrov, da bo oskrbovanje tozдов s surovinami in odpremo izdelkov potekala nemoteno. Kar pa se tiče porabljenih sredstev, smo komunisti mnenja, da jih je treba zmanjšati tam, kjer je to ekonomsko upravičeno. Menimo namreč, da se ne obnašamo stabilizacijsko, če omejimo prevoze na službena potovanja z osebnimi vozili, povečamo pa število prevozov s taksiji, ki so precej dražji,« je končal tov. Jug.

Med železarji komunisti

OO ZKS TOZD KOMERCIALA

Kot v drugih osnovnih partijskih organizacijah je tudi za komuniste TOZD komerciala trenutno najbolj aktualna naloga, da skušajo čim več narediti na področju stabilizacijskih ukrepov, še posebej po devalvaciji. Koliko so uspešni, smo vprašali sekretarja **Aleksandra Juga**.

»O stabilizaciji in stabilizacijskih ukrepih smo veliko razpravljali že pred devalvacijo, saj je ta tema bila zelo pogosta na dnevnih redih sestankov OO ZKS, sekretariata in OO ZSS. A nismo samo razpravljali, temveč smo dajali tudi konkretne naloge in zadolžitve tako komunistom kot tudi drugim delavcem v komerciali. Izdelan je bil akcijski program ter več analiz, od katerih bi omenil le dve, in sicer: analizo gospodarjenja in osebnih dohodkov. O ugotovitvah analiz smo razpravljali tudi na sestankih OO ZKS in sprejeli določene ukrepe. Določili smo tričlansko komisijo, da izdela predloga za plačevanje nadur, za prisotnost na poslovnih kosilih, službenih potovanjih in sejnih. Prav tako smo določili tričlansko komisijo, da ugotovi, kaj nam prinaša

družbeni dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 in ali je ustvarjeni dohodek TOZD komerciala dejanski rezultat našega dela. Kadrovska komisija je morala izdelati plan potrebnih kadrov. Komisija za gospodarjenje pa mora ob periodičnih in zaključnem računu izdelati grafikone, ki bodo prikazovali poslovno uspešnost naše temeljne in delovne organizacije.

Glede na to, da imamo posamezne komuniste zadolžene za določena področja, kot so: za družbenopolitično usposabljanje, družbenoekonomsko področje, SLO in DS, kadrovska vprašanja, informacije in za delo z mladino, imajo tudi ti komunisti določene zadolžitve pri uresničevanju politike stabilizacije. Tako je komisija za družbenoekonomsko področje izdelala analizo dela naših delegatov, poleg tega pa je še sodelovala pri izdelavi drugih analiz. Na sestankih naše osnovne organizacije ter tudi na sestankih OO ZSMS pa je spregovorila o pomenu politike stabilizacije in o ukrepih v tozdu in delovni organizaciji. Član komisije za infor-

OO ZKS DS KSZ

Komunisti te OO ZKS, ki šteje 43 članov, so na zadnjem sestanku med drugim obravnavali tudi poročila o uresničevanju politike stabilizacije v delovni skupnosti kadrovske splošnih zadev. Tako so ugotovili, da je bila v prvih mesecih letošnjega leta proizvodnja v DS KSZ še kar ugodna. S področja zaposlovanja pa podatki kažejo, da se po planu zaposluje več delavcev v proizvodne obrate in manj v skupne službe ter da se predvideni plan ne prekoračuje. Težave so le v veliki fluktuaciji delovne sile, predvsem v metalurških obratih. Veliko je tudi prerazporeditev delavcev. Še vedno pa so dolgi po-

stopki pri reševanju vprašanj delovnih invalidov. Tudi odnos do pripravnikov ni zadovoljiv in bo treba zanje predlagati in dopolniti razvid del in nalog, menijo komunisti v DS KSZ.

Ugotavljajo tudi, da še vedno niso na zadovoljivi višini medsebojni delovni odnosi. Tudi v izrabi delovnega časa so še rezerve tako v DS KSZ kot v vseh drugih tozdivih in delovnih skupnostih v ravske železarni. Treba bo resno razmisliti o prerazporeditvi delovnega časa. Na predlog delavskega sveta delovne organizacije sta delovni skupnosti za gospodarjenje in KSZ izdelali obrazec »poročilo o neopravičeni od-

sotnosti z delovnega mesta med delovnim časom. Tako komunisti OO ZKS DS KSZ in služba splošnega sektorja ugotavljajo, da se v nekaterih tozidih in delovnih skupnostih ne poslužujejo navedenih prijav za nadaljnji postopek. Precej kritično pa ugotavljajo, da se še vedno delavci predčasno zbirajo pred vrataricami ob koncu izmene. Kljub temu, da je določen čas, kdaj delavec lahko zapusti svoj obrat ob koncu izmene, se to ne upošteva. Odpraviti bo treba tudi pomanjkljivosti s tehničnih področij, izboljšati delovno in tehnološko disciplino. Tudi sistem delitve osebnih dohodkov še ni v celoti zaživel.

»1. julija se je razformirala strokovna skupina za ureditev osebnih dohodkov, ki je delala v delovni skupnosti KZS, po nalogu poslovnega odbora. Menim, da je strokovna skupina opravila veliko delo na področju delitve osebnih dohodkov. Sedaj se marsikdo sprašuje, kdo bo to področje urejeval v bodoče. Pri nadaljnjem dograjevanju obstoječega sistema delitve osebnih dohodkov bo delala služba za sistem OD. Razpisana pa so že tudi dela in naloge za analitika OD. Mislim, da je treba to vprašanje rešiti v pojačanju službe za OD in ne v začasnih strokovnih skupinah,« je zaključil **tov. Krajnc**.

Franc Rotar

VKLJUČEVANJE TRANSPORTA V MODERNIZACIJO ŽELEZARNE

Na cesti naše železarne se je pojavilo novo, nevsakdanje tovorno vozilo. Večina sodelavcev ga verjetno vidi prvič. Zato na kratko pojasnimo, čemu je tako vozilo namenjeno in kako opravlja svoje delo.

Po modernizaciji metalurških obratov v naši železarni bomo povečali proizvodnjo, s tem pa bodo potrebe po transportu večjih količin vseh vrst materiala. Obenem se z razširitvijo obratov zmanjšujejo transportne površine. Vse to skupaj pa ustvarja nove, zahtevnejše transportne naloge.

Da bi jim bili kos, smo se lotili analiz težkega transporta, ki v celotni količini presega 85% vsega premika materialov po cesti v naši železarni. Ugotovljenim pogojem, kot so: količina, stanje, teža bremen ter lastnosti transportnih poti, je bilo treba najti ustrezen princip transporta in k temu transportno sredstvo oziroma vozilo.

Ugotovili smo, da je za naše razmere najprimernejši paletni transport. Ta je sicer bolj razširjen v obliki manjših transportnih enot, t. j. na standardiziranih paletah z bremenom do 2000 kp. Bistvo tega sistema pa je, da pri nakladanju in razkladanju, ko je največja izguba časa in največ težkih okvar, vozilo ni navzoče. Tako je resnično vključeno le v funkcijo transporta. Pri težjih transportnih enotah so potrebne ustrezno večje palete in vozilo. Zato smo izbrali palete z nosilnostjo 70 t in dvizžno vozilo ka-

mag, ki ima naslednje osnovne karakteristike:

- nosilnost 72 ton,
- moč motorja 118 kW,
- število podpornih kolesnih enot je 8, od tega so pogonske 3 in zavornih 5,
- največja hitrost 20 km/h,
- premaguje vzpon do 7%,
- največji radij obračanja je 7,9 m,
- vse funkcije delujejo na principu hidravlike.

S programom težkega paletnega transporta načrtujemo skupno tri takšna vozila. Tako bomo v naslednjem obdobju morali nabaviti še dvojno vozilo. Takrat pa naj bi z naših cest v železarni bila odstranjena vsa težka vozila, ki sedaj transportirajo vložek, polizdelke, izdelke in odpadke metalurških obratov. Zato tudi obstoječih vlečnih strojev, prikolic in kamionov ne nadomeščamo z novimi, kot bi to zahteval izrabilen vozni park, ampak le-ta počasi odмира.

Tako se bo skrčilo število težkih vozil in transport bo postal produktivnejši, izboljšalo se bo delovno okolje voznika, na cestah bo manj težkih vozil itd. Poznalo pa se bo tudi pri vzdrževanju. Vozilo sicer zaradi svoje kompleksnosti zahteva strokovnejše posege, zato pa bo po količini vozil manjši obseg del in manjša zalog različnih rezervnih delov.

Prvo vozilo je še iz uvoza, naslednja pa po vsej verjetnosti že domače izdelave, saj tako proizvodnjo načrtujejo DO Vozila Gorica.

Mihael Lotrič

Dvizno vozilo kamag

PREMAJHEN ČUT ODGOVORNOSTI

Kadar kje podaljšamo kakšno halo, moramo hkrati podaljšati tudi streho. Če pustimo rezo, v halo dežuje in zamaka.

Prav to se je zgodilo pri priključku hale jeklarne in jekloli-varne (glej fotografijo »Dokument malomarnosti«). Kakšno vreme smo imeli julija in julija, vemo. Deževalo je torej v halo. Urgence niso ničesar spremenile. Potem je zalilo stikalne naprave in strojev ni bilo mogoče pogoniti.

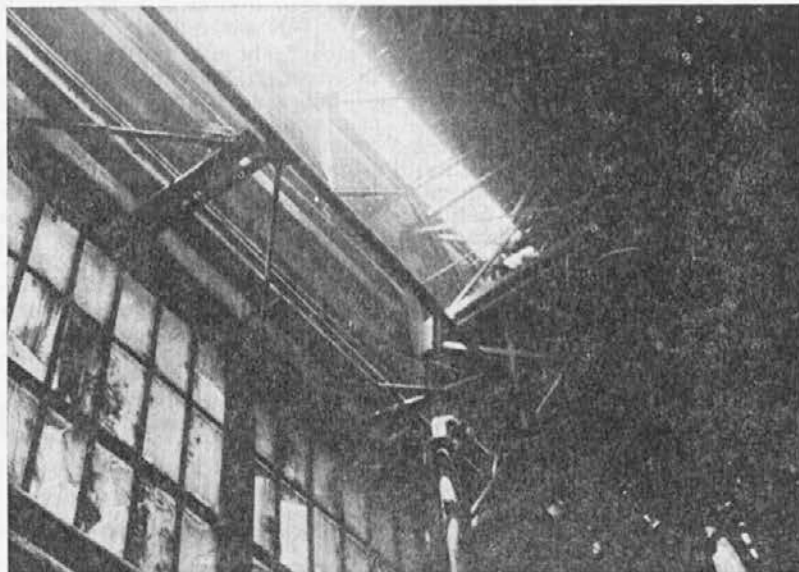
Pomagalo je šele ostro posredovanje poslovnega odbora.

Vprašanje: ali bi krovce doma pustil, da bi mu teklo na glavo? Bi to dovolili po vrsti odgovorni pri izvajalcu del ali tisti, ki pri nas nadzorujejo taka dela?

Odgovor: Zanesljivo ne.

In če je tako, se reče temu malomarnost ter nestabilizacijsko obnašanje — pa nič drugače.

M. Kolar

Dokument malomarnosti

TEKMOVANJE KOVINARJEV IN METALURGOV – SPODBUDA ZA DOBRO DELO

V Novicah št. 16 smo objavili razpis letošnjega 4. delovnega tekmovanja kovinarjev in metalurgov, te dni pa se že izteka rok za prijave. Akcija je republiška in jo vodi organizacijski odbor, v katerem ima pomembno vlogo sindikat. Ker se je udeležujemo že četrtič, je organizacija v železarni dobro utečena, jo pa še izpopolnjujemo. Naš organizacijski odbor šteje 11 članov, vodi pa ga tov. Dušan Brankovič.

Delovna tekmovanja dobivajo vsako leto širši pomen. S tem ko delavci tekmujejo v praktičnem in teoretičnem delu, poglabljajo znanja iz svojih strok, hkrati pa tudi poznavanje samoupravljanja, ZZD, vloge sindikatov in varstva pri delu. Zato vsebujejo ta tekmovanja vsaj naslednje pomenke:

• So korak k celovitemu izobraževanju delovnih ljudi kot osnovnih nosilcev in ustvarjalcev materialnih dobrin.

• Srečevanja delavcev iz različnih OZD, občin, na zvezni ravni pa še iz republik in pokrajin pomenijo medsebojno spoznavanje

ter utrjevanje bratstva in enotnosti.

• So izmenjava mnenj ter izkušenj med delavci iz neposredne proizvodnje in strokovnjaki iz znanstvenih ustanov.

• Predstavljajo temelj za dobro in kvalitetno delo tekmovalcev v njihovih tozidih skozi vse leto, ne le v času tekmovanja.

• Tako so ta tekmovanja v resnici tudi prispevek k stabilizaciji gospodarstva in razumljiv postane poudarek, naj bodo zmeraj bolj množična.

Zato v železarni Ravne letos nismo ostali le pri formalnih razpisih, ampak so sindikalni aktivisti po tozidih še osebno povabili k sodelovanju dobre delavce — strokovnjake, ki se dosedanjih tekmovanj iz različnih vzrokov niso udeležili.

V prejšnjih letih smo dosegli že lepe uspehe in ni razloga, da jih ne bi letos ob skupnih prizadevanjih ponovili ali celo presegli.

Z razglasno postajo, Novicami in Fužinarjem bomo akcijo spremljali ter o njej sproti poročali.

Urednik

AKCIJA »TISOČ DELAVCEV SODELAVCEV«

Želim, da mi kdo vsaj približno poda perspektive tega, že tako predebatiranega počitniškega doma Portorož.

Čujemo razne govorice, da je pač sramota za tako podjetje, kot smo mi, da imamo tako reven počitniški dom. Laično gledano je to res, po drugi strani pa se mi zdi, da je tudi razlika med našo tovarno in turizmom, da tudi vsaka panoga zahteva določene sposobnosti in da bi bilo mogoče bolj pametno to prepustiti turizmu, ki je že usposobljen za te namene ter bi se verjetno tudi bolj rentabilno obnašal.

Ne razumem, zakaj se sodelavcem ne pojasnjuje tudi negativne stvari nečesa, če že toliko govorimo na sestankih in mislim, da bi moral biti res vsak seznanjen z vsem, preden dvigne roko, ne pa da si potem belimo glave. Sigurno je to mikavno za piransko občino, kakor tudi naslov direktorja pa še koga, vprašanje pa je, kako dolgo bo molzna krava, kot smo mi, te stroške prenašala. Menim, da bi morala oseba, ki danes napeljuje na to, tudi kasneje pokazati odgovornost in učinke, ne pa, ko mu pride voda

do grla, se umakniti in predati objekt tujemu vodiču, kot je to poznano. Zato bi se morali pokazati vsi izdatki od gradnje, kasnejšega vzdrževanja, energetskih virov, mestnega zemljišča in še raznih davkov in te milijarde skriti skupaj na dva meseca sezone, za kar imam že sam prakso, da ne čitam časopisa, kako je vse zasledeno. Sem tudi skoraj siguren, da je v soseski »Bernardin« v največji sezoni še za našo tovarno prostora. Vidimo tudi danes, da je v tako majhnem našem domu še za tuje goste mesta.

Mogoče bi bilo bolj realno, da se obstoječi K 15 malo poviša in ga lahko vsak uporabi bodisi za ozimnico ali za Havaje. Mi pa z denarjem, kolikor ga imamo za te namene, pospešimo gradnjo na Ivarčkem jezeru, ki je vsakomur bolj dostopno in tudi sam ponos kraja, ne pa da se boš ob taki bencinski krizi hodil kopat v Portorož, kot da bi bil potem ta edini bazen, vidimo pa, da niti pokriti tu v Ravnah ni sila zaseden, mogoče ne zato, ker je zastoni.

Franc Kotnik,
tozd industrijski noži

Brez civilizacije

jih je letovalo 954, lani že 1056. In ti vsi in še mnogi drugi iz leta v leto kritizirajo in sprašujejo, kdaj bomo končno začeli graditi železarjem primeren dom. Nikakor si ne bi upal trditi, da so ti sodelavci laiki! Pravzaprav smo čudni ljudje; še danes si ne moremo odpustiti, da smo predali

Merxu Dom železarjev, odpovedali pa bi se počitniškemu domu?!

Ce smo se že za kaj odločili, potem si pri realizaciji ne delajmo notranjih težav, saj je tako zunanjih dovolj, s katerimi se moramo spoprijeti.

Jože Sater, ravnatelj
TOZD družbeni standard

NOVOGRADNJO DOMA V PORTOROŽU SMO VSI SPREJELI

Naš — železarski — počitniški dom imamo v Portorožu že prek 20 let in je z malenkostnimi spremembami več ali manj vedno enak (s to razliko), da je bil pred 20 leti bolj nov kot danes! Že dolga leta obstaja upravičena želja in zahteva naših delavcev, naj se dom poveča in uredi. Na osnovi teh potreb, ki so dobile (ne enkrat!) vso verifikacijo v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti v sindikatu, smo se pred dvema letoma resno lotili idejne zasnove o razširitvi naših kapacitet. V široki javni razpravi po vseh TOZD in DS, smo obravnavali razširitev v obliki novogradnje, z več kot pol ošrevanimi kapacitetami (veliko daljša sezona!) in ustreznimi rekreacijskimi objekti. Odgovorjeno je bilo na vsa odprta vprašanja. Sprejeta v vseh sredinah, k odkupu zemljišča Trsoavta, k izdelavi in razornitvi idejnih zasnov, makete, okvirne finančne kvantifikacije in končno k sklenitvi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za etapno gradnjo novih počitniških kapacitet v Portorožu. Naročen je bil glavni projekt, lokacijska dokumentacija in sedaj teče akcija za pridobivanje lokacijskega in nato gradbenega dovoljenja. Poudariti še gre, da je SaS o združevanju sredstev za to gradnjo bil po ponovni javni razpravi sprejet v vseh tozdih in da ga je verifical delavski svet železarne.

Ne moremo tudi mimo tega, da nam sanitarna in tržna inšpekcija »grozita« z že izdanima odloč-

bama s prepovedjo obratovanja doma, če se takoj ne lotimo sanacije stanja. Zahteve so take, da moramo dom praktično podreti. Verjemite, da so bili potrebni določeni napor, da imamo lahko letos dom sploh odprt! To so dejstva, mimo katerih ne moremo. Naibž se bomo morali vsi disciplinirati in spoštovati sprejete sklepe in sporazume (če smo se za njih samoupravno opredelili in če sploh hočemo kaj narediti in kaj imeti) in opustiti prakso takšnega ali drugačnega (prepozna) spotikavanja, ki skupni stvari lahko samo škodi.

Verjetno nas bo tudi tega naučila stabilizacija.

O našem počitniškem domu je bilo tudi veliko zapisanega (seveda je treba stvari prebrati in poskušati razumeti) v zadnjem pogovoru z urednikom Informativnega fužinarja (glej IF št. 12, str. 7), zato samo še to:

Počitniški domovi imajo (in bodo imeli vedno bolj) svojo perspektivo. Sindikati gradnjo in vzdrževanje forsirajo — gre za delavski turizem (ki je že marsikomu napoti, vendar ne delavcem!) Zadnji ukrepi gradnje počitniških domov niso prizadeli. Regres niso za ozimnico in v sezoni za 150 železarjev in njihovih svojcev v Bernardinu še za enkrat večjo in še višjo ceno penziona ni in še dolgo ne bo prostora.

Kljub slabim razmeram (!) v našem domu se število železarjev in njihovih svojcev pri približno isti kapaciteti povečuje. Leta 1976

JOŽE REDNAK — NOVI ORGANIZACIJSKI SEKRETAR OK ZKS RAVNE

Na 44. redni seji komiteja OK ZKS Ravne na Koroškem je bil za novega organizacijskega sekretarja imenovan Jože Rednak, roj. 17. marca 1946 v Završah pri Mislinji, član ZKS od aprila 1973.

Jože Rednak je v Črni končal osnovno šolo in v Mariboru poklicno šolo pleskarske smeri. Pri CK ZKS pa je uspešno končal srednjo politično šolo. Do danes je bil nosilec odgovornih funkcij v DPO in samoupravnih organizacijah. V rudniku Mežica je bil sekretar rudniškega sindikata, bil je član občinskega komiteja ZKS Ravne in namestnik izvršnega sekretarja. Sedaj je član občinskega komiteja, dokaj aktiven družbenopolitični delavec pa je v občini in KS Črna na Koroškem.

NOVI TAJNIK KS RAVNE

Potem ko je dosedanja tajnica ravenske krajevne skupnosti Avgusta Dokl odšla na drugo delo, je bil s 1. 7. 1980 za novega tajnika imenovan Oto Papotnik z Raven. Tov. Papotnik se je rodil 31. 7. 1943 v Lovrencu na Pohorju. Končal je višjo pedagoško akademijo — smer biologija in kemija. Sedaj ob delu pa študira na visoki šoli za organizacijo dela.

Tov. Papotnik je bil od 1967 do 1968 zaposlen na osnovni šoli Prežihovega Voranca kot predmetni učitelj, od 1968 pa do imenovanja na novo delovno mesto je bil zaposlen na delavski univerzi Ravne na Koroškem; prva leta kot direktor, pozneje pa kot strokovni sodelavec.

F. R.

POROKA

Poroka je edina pustolovščina, dostopna strahopetcem.

Voltaire

Bolje je vso noč prestati na eni nogi, kot iti z zmajem v posteljo.

Taylor

Če se bojiš osamljenosti, se ne ženi.

Čehov

Večina zakonskih mož me spominja na orangutana, ki poskuša igrati violino.

Balzac

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto VII

Ravne na Koroškem, 1. avgusta 1980

Št. 6

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Jože Jurak, Zdravko Fajmut, Vida Kovač, Karlo Krevh in Silvo Jaš, ki je odgovoren tudi za vsebino Mladega fužinarja

Problemsko volilna konferenca KS OO ZSMS železarne

Prejšnji mesec so se tudi mladi v železarni zbrali na svoji problemsko-volilni konferenci, kjer so kritično spregovorili o svojem delu v preteklem letu. Seveda niso šli tudi mimo številnih uspešnih akcij, ki pa jih ni bilo malo. Sploh bi za mlade v železarni lahko trdili, da so nekakšna gonilna sila vseh oblik in področij dela tudi na nivoju OK ZSM Ravne, saj ni kakšne večje akcije, da na njej ne bi bili prisotni tudi mladi iz železarne.

Konferenci so poleg delegatov iz vseh OO ZSM prisostvovali še predstavniki poslovnega sveta pa KS OO ZSM železarne Store in TAM.

Predsednik KS OO ZSM **Jože Jurak** je najprej podal poročilo o delu mladih v lanskem letu. Povzetke tega in razprave nekaterih delegatov tudi objavljamo.

»Minilo je še eno mandatno obdobje in čas je, da se ozremo ter ocenimo delo ZSM v naši organizaciji. Menim, da ni potrebno v poročilu omenjati splošnih nalog ZSM, ki nam jih nalagata naša statuta, saj smo z njima dobro seznanjeni. Potrebno je, da

analiziramo in ugotovimo, kakšne rezultate smo dosegli pri izvajanju naše vsebinske usmeritve, ki smo jo načrtali na prejšnji konferenci. Največ sil smo sigurno porabili pri razbijanju mišljenja posameznikov, da niso OO ZSM osnovni nosilci vseh aktivnosti na različnih področjih dela ZSM. Prav tu je potrebno narediti še določene premike, saj obstajajo nekatere OO ZSM, ki čakajo na nekoga drugega, to je po njihovem KS OO ZSM, ki naj bi opravljal njihove naloge. V prihodnjem obdobju pa je potrebno na osnovi sedanjega dela povečati samoiniciativo OO ZSM. V delo OO ZSM moramo pritegniti večino članov, kar pa bomo dosegli le, če bomo imeli takšne programe dela, ki omogočajo vsakemu članu ZSM reševanje družbenih in lastnih problemov znotraj mladinske organizacije.

V nadaljevanju poročila je **Jože** govoril predvsem o organiziranosti na najrazličnejših področjih, tako družbenoekonomskih odnosov, idejno-političnega dela, LO in DS, mladinskega prostovoljnega dela, kulture...

Tudi **Peter Metulj** je v svoji razpravi nakazal niz razpletov in rešitev nekaterih najbistvenejših problemov, ki tarejo vse na nivoju KS OO ZSM. Iz poročila je bilo razvidno, da OO ZSM idustrijski noži dokaj dobro, če ne že zelo dobro deluje in da bi lahko bila za zgled ter posnemanje tudi drugim OO ZSM v železarni.

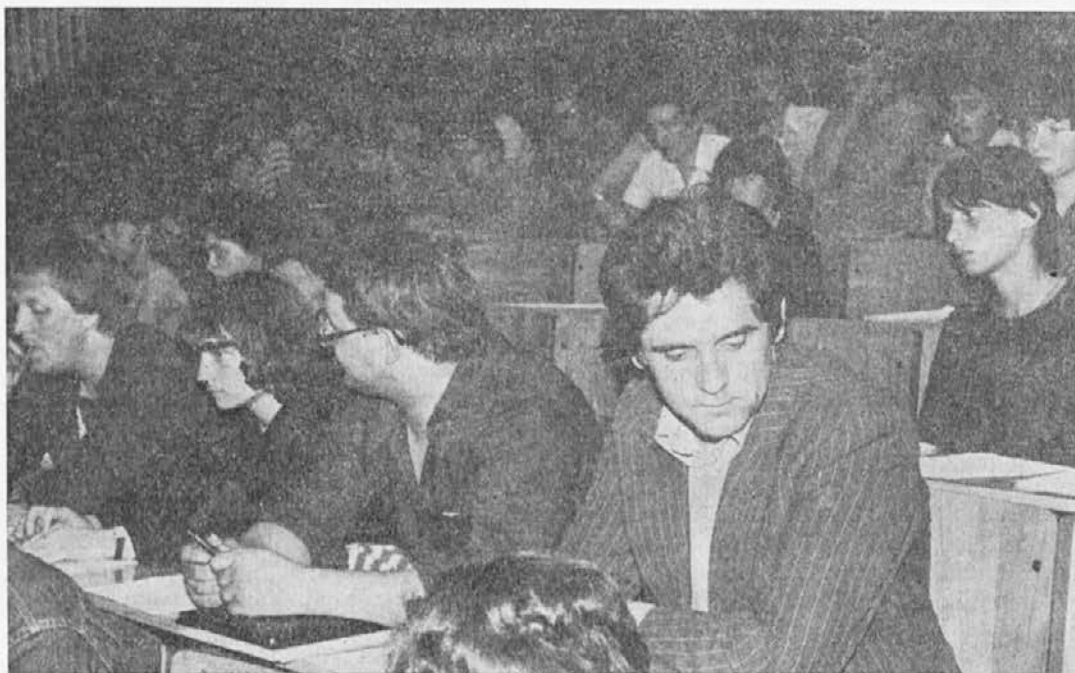
Garb Miroslav je spregovoril o problemih, ki nastajajo pri nagrajevanju po delu, previsoki odsotnosti mladih z dela, zaradi bolniških izostankov in delovni disciplini. Poudaril je tudi, da se je po sprejetju pravilnika o nagrajevanju inovacij številno mladih inovatorjev precej povečalo. V OO pa niso uspeli na področju mladinskega prostovoljnega dela, kulturni dejavnosti in športu. Menil je tudi, da se mladinska organizacija premalo ukvarja s stanovaljskimi problemi, predvsem v odpravljanju posameznih nepravilnosti.

Breznik Jože iz OO ZSM jeklolivarna je prikazal dejansko stanje v tej OO ZSM. Glavni nosilci aktivnosti so mladi iz modelne mizarne in mini livarne. V delo mladine se najmanj vključujejo nekvalificirani delavci. Problem je tudi v tem, da se v najrazličnejše aktivnosti vključujejo vedno eni in isti mladinci.

Predsednik poslovnega odbora **Gvido Kacel** pa je spregovoril o problemih, ki nastopajo pri realizaciji ekonomske stabilizacije v železarni. To pa pomeni, da bomo morali povečati produktivnost dela, izkoristek delovnega časa, zmanjšati izmeček in povečati kakovost naših izdelkov. Navaditi se namreč moramo, da bomo gospodarili s tistim, kar imamo, saj so možnosti za najetje kreditov minimalne. V železarni imamo sprejete smernice, samoupravne sporazume, ki so k temu usmerjeni. Naloga nas pa je, da to, kar smo si načrtali, tudi izpeljemo. Uresničevati je namreč potrebno ekonomsko načelo gospodarjenja.

Ob koncu konference so izvolili tudi novo vodstvo, predsednik KS OO ZSM je postal **Peter Metulj**, sekretar **Jože Breznik**.

Za dolgoletno in prizadevno delo v KS OO ZSM pa so bila podeljena tudi posebna priznanja nekaterim mladincem. Dobili so jih: **Garb Miroslav**, **Franc Miran**, **Franc Srečko**, **Silvo Jaš**, **Vida Kovač**, **Peter Metulj**, **Sonja Krajnc** in OO ZSM Kovinarstvo Ljubno. Posebno priznanje za preteklo delo pa je prejel tudi **Jože Jurak**.

Mladi na konferenci

Pot vodi h koroškim Slovincem

»Petek«, dan, v katerem se delavec ozira v nebo; kam v soboto? Kam bi se delil? Iz misli me predrami sodelavec: »Imaš jutri kaj v planu?« Ne, se nasmehnem. No, pa pojdi z nami v Železno Kaplo, ogledali si bomo tovarno celuloze Obir v Rebrci. Kje je to?

V pogovor so se vmešali tudi drugi in stekel je zanimiv pogovor med ropotom strojev. To je tovarna, v katero je naša papirna industrija vložila svoj kapital in pokazala solidarnost do rojakov, ki so zaman pričakovali pomoči od koroške deželne vlade.

S težkim srcem so čakali dan, ko bodo brez dela in osnovnih pravic zapustili tovarno in odšli v neznan. Tovarna je menda spet zaživela z našo pomočjo; ponosen sem na to.

Sirena je oznanila konec petkovega ših-ta.

Jutri ob osmih, še čujem, ko odhajam proti umivalnici. Dobro, dobro zamahnem z roko in odhitim.

Sobotno jutro s slabotnimi sončnimi žarki obliva avtobusno postajo na Prevaljah. Zbirališče je bilo razdeljeno na gručice iz raznih delovnih organizacij naše KS. Malo jih poznam, pomislim: ne vem, kako bo. No, bomo videli.

Spravili smo se v vozila.

Pot nas vodi skozi dolino prek Holmca do mejnega prehoda. Potem pelje vijugasta cesta po lepi koroški krajini pod Peco mimo kmetij in skozi lepe gozdove.

Peljemo se po soteski reke BELE, ki me spominja na našo Mežo. Opaziti je prve znake civilizacije in neizbežnih sledov tovarne.

Iznemada se pred nami odpre tiha dolina v obsegu mogočnih gozdov z nežnim žuborenjem reke, ki se prebija skozi dolino mimo tovarne.

Bela poslopja se bleščijo v jutranjem zelenju in razbijajo divjost pokrajine, ki nemo govori, da je človeška roka posegla v to krasoto in ji vtisnila svoj pečat.

Po nekaj minutah vožnje se čez penečo reko razprostire most, ki veže tovarno z glavno cesto. Avtomobile postavimo pred ogromnimi skladišči belo bleščeče se celuloze.

Ogromen napis na stavbi pove, da smo na pravem kraju. Po kratkem pozdravu in krepkem stisku rok je tovariš Kuhar podal osnovne podatke o zgodovini in delovanju te prek osemdeset let stare, a še vedno lepo vzdrževane tovarne. Zanimiva razlaga o delovnih problemih, s katerimi se srečujejo, je pritegnila prej še razigrane in nemirne mladince. Govoril je o ozkotirni železnici, ki so jo ukinili in naredili ogromno škodo za gospodarstvo tega dela Koroške. Tako morajo sedaj vso proizvodnjo voziti v tovarnjakih in v ta namen so nabavili tudi svoj vozni park. Po prijetnem kramljanju

smo si ogledali vskladiščen proizvod, pripravljen za odpremo. Pot nas je vodila mimo ogromnih skladovnic hlodov, do luščilcev lesa, ki so z glasnim ropotom oznanjali, da tovarna ne sameva.

V mlinu, kjer se ta les drobi, smo se zanimali za orodja, ki jih uporabljajo, kajti videli smo nekaj nožev, ki so vključeni v našo proizvodnjo. Čudili smo se tovarniški elektrarni, ki jo poganja para, katere ostane od kuhanja celuloze.

Prav stabilizacijsko, si pravim in pomislim na ogromen prihranek tovarne pri električni energiji. Proizvodnja celuloze

zahteva veliko delovnih faz, mimo katerih smo začudeni hodili in gledali stroje, ki niso mirovali, čeprav je v proizvodnji delalo bore malo delavcev. Vtis praznine so razbijali posamezniki, ki so molče hiteli za svojim delom.

Skoraj dveurni ogled se je končal pred našimi avtomobili. Zahvalili smo se predstavnikom tovarne za trud in jim poklonili značke s prospekti svojih delovnih organizacij.

Odpeljali smo se v tri kilometre oddaljeno Železno Kaplo in v prijetni restavraciji slovenskega hotela OBIR zaključili obisk s kosilom, katerega so nam pripravili predstavniki tovarne.

Prisrčno slovo z besedami »PRIDITE TUDI VI KAJ MED NAS!« Stisk roke in misel, ki ostaja v srcih z našimi rojaki onkraj meje. Med vožnjo proti domu smo sklenili:

»TO NI BILO ZADNJIKRAT!«

Vladimir Koletnik

O delu komisij in konferenc OK ZSMS Ravne

Že v prejšnji številki »Mladega fužinarja« smo podali del poročila o dejavnosti OK ZSMS Ravne na Koroškem po X. kongresu ZSMS in ZSMJ. Tokrat pa objavljamo poročilo o delu organiziranosti posameznih komisij in konferenc. Avtorji tekstov so **Zdravko Fajmut, Davorin Benko in Alenka Kolmančič**.

KONFERENCA MLADIH V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Delo in aktivnost mladine v občini Ravne je po 10. kongresu ZSMS dosegla viden napredek. Pomembno je v našem delu bilo predvsem to, da smo v vseh sredinah uspešno prilagodili našo praktično organiziranost glede na razvoj družbenoekonomskih odnosov v krajevni skupnosti.

Pri OK ZSMS Ravne na Koroškem deluje področna konferenca mladih v krajevnih skupnostih. Mladi, organizirani v to konferenco, smo sestavni del socialistično usmerjenih sil, zato si moramo tako kot vsi krajsani in delovni ljudje prizadevati, da postanejo družbeni problemi problemi mladih, prav tako pa se morajo težave in problematika mladih reševati v širši skupnosti. V konferenci MKS je združeno 19 osnovnih organizacij ZSMS, ki se združujejo v konferenco; lahko razdelimo na vaške in mestne. Vemo, da imajo vaše OO slabše pogoje za svoje delovanje, vendar so kljub temu veliko aktivnejše kot mestne. Razloge za to je treba iskati v tem, da so mladi v mestih vse oblike delovanja že skusili, videli in doživeli, problemov skoraj nimajo. Skoraj povsod imajo rešena prostorska vprašanja. Mladim na vasi pa problemi sproti prihajajo, in če hočejo, da ne bi propadli, se morajo z njimi aktivno spoprijeti. Naša naloga je, da poiščemo no-

ve oblike dela, ki bodo mlade zopet pritegnile k delovanju v mladinski organizaciji.

Ugotovimo lahko, da se v manjših KS, kjer je zelo malo osnovnih organizacij in družbenih organizacij, le-te zadovoljivo vežejo v KK SZDL in organe KS, pa tudi krajevni sveti so kot posvetovalni organ oblika idejnega in akcijskega povezovanja dobro opravili svojo vlogo. Toda v večjih krajevnih skupnostih (veliko OO ZSMS po TOZD šolah in v kraju) pa krajevni sveti niso zaživel. Zakaj? Velikokrat so bili združeni interesi vseh mladih na področju KS zgolj rezultat dogovarjanja na vrhu, saj slaba delegatska povezava ni omogočala celovitega pretoka informacij, premajhna odgovornost do zastavljenih nalog, nemogoče pa je bilo tudi povezovanje z ostalimi DPO v kraju, saj krajevni svet ni imel možnosti sprejemati stališč in sklepov ter jih prenašati naprej v SZDL, pa so prihajala do izraza samo hotenja tiste OO, ki je imela tam svojega delegata (niso bili zastopani interesi vseh mladih).

Zato se kar sama po sebi postavi potreba po prehodni obliki političnega organiziranja — po krajevni konferenci ZSMS za koordiniranje aktivnosti, dogovarjanja o akcijah skupnega interesa, usklajevanja interesov, poenotenja političnih stališč in povezovanja z drugimi socialističnimi silami znotraj SZDL in organi krajevnih skupnosti. Pri tem pa moramo zlasti paziti na to, da KK ne bomo postavljali v samostojnejšo vlogo kot osnovne organizacije, kot organ oblasti med njimi. Na tak način bomo preprečili, da bi KK zavirale delo osnovnih organizacij. V naših usmeritvah bi si morali prizadevati, da bi razvijali krajevne svete in krajevne konference ZSMS, seveda glede na specifičnosti posameznih krajevnih skupnosti.

SMERNICE ZA NADALJNJE DELO Z DO-D

DO-D so eden izmed najbolj perečih problemov. O mladih v teh društvi naj-večkrat nimamo kadrovske evidence, zato se OO ZSMS še vedno pojmujejo kot ozek krog elite. DO-D so v naši družbi najbolj svoboden subjekt (na zahodu pod vplivom strank, na vzhodu pod vplivom partij). Pri nas so samostojen faktor, zato moramo z DO-D ravnati z vidika DO-D na osnovi enakopravnega sodelovanja. Ni pomembno, kako se društvo imenuje, kaj je napisano v programu, važne so usmeritve, njihovo delo. V ospredju moramo imeti en sam cilj: vsak mlad človek mora biti aktiven na kateremkoli področju. Pri tem ni primarno vprašanje, kako organizirati povezavo z DO-D, koristnejše je gledati na vsebino. Mladinska organizacija mora prodreti do mlade generacije v teh društvi in z njimi praktično delovati prek tistih oblik interesov, ki jih mladi tam zadovoljujejo. Pri obravnavi delovanja DO-D pa se je treba povezati s SZDL, predvsem s KO DO-D pri OK SZDL, predvsem pri zagotavljanju finančnih sredstev.

Pri nas je sodelovanje z DO-D zagotovljeno na vseh ravneh in okoljih (po krajih odbori družbenih organizacij, pri P OK ZSMS KO DO-D z namenom, da povezuje dejavnost vseh organizacij s tega področja v dejavnosti OK ZSMS, da skrbi za koordinacijo akcij, usklajevanje programov, za reševanje finančnih in prostorskih problemov, skrb za kadrovske politike v društvi, za vzgojo kadrov, saj DO-D predstavljajo najširšo kadrovske osnovo ZSMS. Edino pravo povezavo smo našli z zvezo tabornikov in občinsko zvezo gasilcev. Z ostalimi društvi nam ni uspelo najti stika. Če hočemo, da bo sodelovanje med ZSMS in DO-D steklo, potem je za to potreben obojestranski interes.

ČLANSTVO ZSMS

V ZSMS smo v glavnem navajeni na aktivnost zelo mladih članov (med 16. in 20. letom), starostni razpon je zelo ozek. Čuti se pomanjkanje aktivnosti našega podmladka — pionirjev in »zrelih« mladinskih kadrov. Da se bo to stanje izboljšalo, moramo paziti na to, da je treba skozi aktivnost prikazovati koristnost in potrebnost vključevanja v delo ZSMS. V čim večji meri moramo mlade vključiti v delo, takoj ko zapustijo osnovno šolo. Zelo pomemben je pravilen pristop do teh mladih, način dela z njimi in koordiniranje akcij s šolo in OO ZSMS v kraju in TOZD. Doseči moramo, da bo vsak mladinec deloval zaradi svojega interesa, ne pa zaradi mentorja. Tako se nam ne bo več dogajalo, da zgubimo večino mladih takoj po končani osnovni šoli. Na drugi strani pa moramo mladino, ki se šola na visokih in višjih šolah, vključiti v delo takoj, ko se vrne s šolanja. Še naprej si moramo prizadevati, da razbijemo večje OO na več manjših in da bomo osnovne organizacije ustanavljali povsod, kjer so za to dani pogoji. Pri tem pa je potrebna usklajena akcija z ostalimi DPO na področju krajevnih skupnosti. Potreba po ustanovitvi osnovnih organizacij se kaže na Strojni in Javorniku, medtem ko smo na področju Podpece, Holmca in Dobrij že uspeli.

Nazadnje bi naštel samo še nekaj aktualnih nalog za naše nadaljnje delo:

1. V naše delo je treba vključiti čimveč mladih iz sosednjih republik in na tak način krepiti bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.
2. Idejnopolično usposabljanje mladinskih aktivistov.
3. Skupno z ostalimi DPO in SIS voditi stalno akcijo za zagotavljanje pogojev dela v OO ZSMS.
4. Razvijati vse oblike organiziranega preživljanja prostega časa.

KADROVSKA POLITIKA V OBČINSKI ORGANIZACIJI ZSM

Kadri in samoupravna kadrovska politika so eden najpomembnejših dejavnikov uresničevanja interesov delavskega razreda. Kadrovska politika je pomemben element v vsestranskem materialnem in družbenem razvoju ter pri zagotavljanju demokratičnosti in enakopravnosti v naši socialistični samoupravni skupnosti.

Mladi smo v minulem obdobju bili zelo zainteresirani za dosledno izvajanje sprejetih načel kadrovske politike, ker je po našem mnenju to eden od bistvenih pogojev za njeno vsestransko družbeno uveljavitev. Merila, določena za sprejem v ZSM, so se potrdila v minulem obdobju kot pomemben element kadrovske politike, ker so, gledano v celoti, v glavnem izpolnjena.

V ZSM smo sprejemali na osnovi prostovoljne odločitve in na osnovi predlogov pionirskih organizacij in ne kampanjsko kot v preteklem obdobju. Najširšo kadrovske osnovo ZSM je predstavljalo celotno članstvo, iz katerega smo volili kadre za vse samoupravne organe, za organe in telesa družbenopolitičnih organizacij, za vodstva osnovnih organizacij, delegacije SIS, upoštevali smo pri tem aktivnost, idejnopolično opredeljenost in sposobnost mladih.

Posebno pozornost pri uresničevanju kadrovske politike smo v tem obdobju posvetili skupaj z OK ZKS kadrovanju v ZKS. Mladi komunisti pa so postali idejna in gonilna sila pri delovanju organizacij in organov ZSM.

Ko seštejemo vse rezultate na področju uresničevanja kadrovske politike, lahko

ugotovimo, da se v naši mladinski organizaciji, tako kot v ostalih družbenopolitičnih organizacijah, vse bolj uveljavljajo enotna načela kadrovske politike v naši družbi in da smo na tej osnovi precej storili za razširitev kadrovske baze. Delo je treba vsekakor še nadaljevati predvsem na področju nadaljnjega podružbljanja kadrovske politike in aktivnega kadrovanja v vse vrste idejnopoličnega usposabljanja.

RAZVIJANJE PROSTOVOLJNE MLADINSKE DELOVNE AKTIVNOSTI (MDA)

Mladinsko prostovoljno delo je ena izmed osnovnih in glavnih smeri mladinskega delovanja v povojni izgradnji Jugoslavije, je učinkovita šola socialističnega vzgajanja mladine, šola bratstva in enotnosti, tovarštva in prijateljstva.

Ob 30-letnici mladinskih delovnih akcij je med drugim tovariš TITO dejal:

»Želim, da bi ZSM in druge DPO ustvarile možnosti, da bi prihodnje delovne akcije zajele čimvečje število mladih. Očitno je, da je zanimanje mladih ljudi za delovne akcije ogromno in to želijo. Na MDA se ne sme gledati samo s stališča materialnih učinkov, marveč je treba imeti pred očmi njihov vsestranski in neprecenljivi pomen za mlado generacijo, našo deželo v celoti...«

V naši OK ZSMS smo si zastavili naloge v več smereh:

- udeležba na seminarjih o MDA,
- priprava in sprejem družbenega dogovora o MDA v občini,
- povečati skrb in pripravo brigadirjev na OS v KS,
- pravočasna priprava brigadirjev za odhod na R MDA.

V občini smo imeli več razgovorov po OS (tudi razstave) o MDA, razgovore so vodili brigadirji, ki so se že udeležili MDA. V KK ZSMS Črna, Mežica, Prevalje in Ravne bi se morale ustanoviti L MDA, ki bi zadovoljevale potrebe v svoji KS, ob večjih akcijah pa bi združili moči in skupno izvedli MDA. Po nekaterih KK ZSMS so že organizirali L MDA, kjer so mladi sodelovali pri izkopu jarkov za telefonske kable, urejevali parke itd. Delo L MDA še ni zaživelo povsod, saj je vsaka KK ZSMS

Brigadirski mladost

20 let taborniškega odreda Koroških jeklarjev

Takšen jubilej je letos slavila taborniška organizacija na železarskih Ravnah, kjer je tako pomembna za slehernega mladega človeka, najsi bo otrok, mladinec, učenec, študent, fizični ali umski delavec, vsakdo se bo rad po napornem delu ali učenju vrnil k naravi z željo, da spozna njene lepote, da se naučijo čistega zraka daleč od tovarniških hal, kjer kraljujeta vročina, prah in hrup ter proč od morda zatohlih in dolgočasnih učilnic ali hrupnih mestnih hiš, nad katerimi vse bolj prevladuje smog. Skratka, vsi smo sinovi matere narave in k njej se bomo vedno radi zatekali v prostem času z željo, da jo po najboljših močeh ohranimo takšno, kot smo jo prejeli od naših prednikov in jo neokrnjeno predamo našim potomcem.

Prvi zametki taborniške organizacije so se v Mežiški dolini pojavili že pred nacistično okupacijo kot skavtska organizacija, ki je nacističnemu okupatorju dala misliti, da so ti skavti napredno usmerjena organizacija, saj so v nabiralnih akcijah za pomoč nemškimi soldatom prepričevali ljudi, naj dajo čim manj, pa tudi manjše sabotažne akcije niso bile redkost.

Že okrog leta 1956 in 1957 pa se je na pobudo tov. **Karla Fanedla** pričela snovati taborniška organizacija, ki je začela privabljati v svojo sredo mlade ljudi, ki so z bivanjem pod šotiri na organiziranih taborih v okolici Raven pričeli spoznavati pomen taborniške organizacije ter spoznavanja prirode. Izurjeni so bili prvi taborniški vodniki, ki so po šolah ali mladinskih aktivih mladim orisali pomen taborniških organizacij, katere so delovale bolj ali manj uspešno vse do leta 1960, ko se je taborniška organizacija imenovala po junaku Franju Malgaju, ki je padel na Dobrih v bojih za severno mejo. Na pobudo Zveze tabornikov Slovenije se je preimenovala v taborniški odred Koroških jeklarjev zaradi dolgoletne tradicije izdelovanja žlahtnih jekel na železarskih Ravnah v tem koščku slovenske Koroške. Za prvega starešino je bil izvoljen tov. **Hölzl**.

Naj povem, da smo takratni taborniki pričeli tako rekoč iz nič. Na razpolago smo imeli le nekaj starih in izrabljenih šotorov, ki so ostali od prejšnje taborniške organizacije. Za bližnje izlete smo zbrali iz naših dijaških žepov ali takratnih vajenskih skromnih plač. Kljub temu se nismo ustrašili nobenega problema, saj smo bili takrat mladi ljudje veliki optimisti z vero v lepšo prihodnost. Družila sta nas izredno tovarništvo in ljubezen do taborniške organizacije. Postoriti je bilo treba še marsikaj. Vrstili so se sestanki, ki smo jih prirejali kar v ravninskih gostiščih, ker pač nekaj let nismo imeli svoje taborniške sobe. Na teh sestankih so padale pobude za nadaljnje delo. Organizirani so bili prvi izleti v bližnjo okolico, udeleževati smo se pričeli v taborniških mnogobojnih in drugih tekmovanjih, kjer smo dosegli odlične rezultate. V gozdno šolo so bili poslani izurjeni taborniki, ki so si v tej šoli v Bohinju pridobili izkušnje za taborniške vodnike, kajti šolska mladina se je vse bolj vključevala v taborniški odred, ki se je z novo ustanovitvenimi vodi vse bolj razraščal, vodnikov pa je bilo vedno premalo in znati smo se morali po svojih najboljših močeh. Priredili pa smo že prvi samostojni letni tabor v Ratečah pri Skofji Loki in kasneje tudi na otoku Pagu. Le z denarjem je bil večeren križ, saj dotacij takrat skorajda nismo

prejemali, zato so se vrstile razne nabiralne ali delovne akcije, da smo lahko pokrivali takratne stroške taborjenja ali krajših izletov in udeležbo na raznih taborniških tekmovanjih. Šele z dobro in močno propagandno dejavnostjo in sodelovanjem z društvi in organizacijami smo pritegnili nase pozornost družbenopolitičnih organizacij, ki so slednjič pričele finančno ali materialno pomagati taborniški organizaciji pri nadaljnjem razvoju. Vsako leto pa smo na občini zborih ocenili preteklo delo in načrtali nove naloge, v odredovo upravo pa izvolili sposobno in delovno vodstvo. Propagandna dejavnost je dobro opravljala svoje delo. S članki po raznih časopisih, revijah in občinskih ali krajevnih občilih smo krajanom in mladim z urejeno oglasno desko prikazovali našo dejavnost, kar je povzročilo, da je v naše vrste vstopalo vse več šolske mladine, saj smo imeli tudi po šolah svoje mentorje med vzgojiteljskim kadrom.

Prirejani so bili tudi daljši izleti po domovini, kjer smo spoznavali kraje, ki so bili znani po prirodnostnih lepota ali znamenitostih in bojih iz naše NOB, med njimi tudi Kumrovec in rojstno hišo tovariša Tita ob 80-letnici njegovega rojstva.

Kljub skromnim materialnim sredstvom in majhni sobici, ki je nazadnje komaj zadoščala za spravilo taborniškega inventarja, ki smo si ga priborili s požrtvovalno dejavnostjo, smo ob 10. obletnici taborniškega odreda s prostovoljnimi prispevki krajanov, članov odreda ter drugih društev in družbenopolitičnih organizacij na krajevni praznik Raven pri spominskem obeležju NOB na Navrškem vrhu razvili svoj taborniški prapor, ki je še danes najlepši med mnogimi taborniškimi prapori v Sloveniji, kateremu je takrat botroval sindikat železarne Ravne. Za dolgoletno in uspešno delo pa je taborniški odred Koroških jeklarjev že večkrat prejel od Zveze tabornikov Slovenije naziv taborniškega partizanskega odreda. Od zveze tabornikov Jugoslavije pa so prejeli najdragocenejše priznanje — zlati javorov list.

Skratka, če pogledamo njihove akcijske programe skozi vsa ta leta od 1960 dalje, lahko rečemo, da so bili taborniki na Ravnah zares aktivni. Številne pohvale in diplome na stenah taborniške sobice lahko povedo marsikaj o njihovem uspešnem delu na taborniškem področju v raznih taborniških tekmovanjih v kraju ali drugod ter o sodelovanju z drugimi taborniškimi odredi in društvi, predvsem z organizacijo ZZB NOV ter SLO, saj je spoznavanje tradicij NOB in urjenje za SLO glavna naloga slehernega tabornika.

Vsako leto pa organizirajo za svoje člane tudi letni tabor v Banjolah pri Pulju, kjer si delijo taborni prostor s taborniki odreda Ruševcev iz Mežice tudi drugi taborniški odredi.

Dolga leta so taborniki na Ravnah sanjari o lastnem taborniškem domu v okolici Raven, kjer bi imeli več prostora za odredove sestanke ali vzgajanja mladih ljudi v prave tabornike, ljubitelje in varuhe prirode. Na svojih pohodih in zimovanjih so velikokrat prebivali na Obretanovem travniku pod Uršljo goro v opuščnem gozdarskem domu. Pobuda je padla, da ga taborniki vzamejo v brezplačen najem in ga obnovijo in preuredijo v taborniški dom.

Tu moramo poudariti, da je vodstvo gozdnega obrata iz Črne znalo najti dobro voljo in ugoditi veliki želji ravninskih tabornikov, da jim ga dajo v brezplačen najem, saj bi bila velika škoda, da bi to stanovanjsko poslopje prepustili propadanju, saj stoji na travniku, ki je zelo pomemben iz NOB na Koroškem. Tod je bil leta 1943 ustanovljen Koroški partizanski odred, pozneje pa tudi partizanska javka z nazivom Pri mokrem jopcu. Akcija je dobro stekla. Čeprav takrat do

bodočega taborniškega doma še ni bila izdelana gozdna kamionska cesta, so taborniki krepko pljunili v roke in prenašali gradbeni material na hrbtih po kozjih stezah do tega doma in ni jim bilo žal vseh težav, saj so vedeli, da bo ta pomembni objekt nekoč drugi dom tabornikov in dom mladih, ki ljubijo prirodo. Objekt je z obnovo že v zaključni fazi, sicer pa sedaj potekajo dela hitreje, saj je do travnika že zgrajena makadamska cesta.

V letošnjem letu pa so taborniki odreda Koroški jeklarji končno rešili problem taborniške in klubske sobe, katero sta jim odstopila samoupravna stanovanjska skupnost in TOZD družbeni standard železarne Ravne v kletnih prostorih skupščine občine Ravne. Tudi tu so taborniki krepko prijeli za delo in jo preuredili, tako sedaj niso več tako utesnjeni kot prej v kleti doma učencev.

Končno je prišel dan otvoritve, na kar so se ravninski taborniki dobro pripravili. Saj so v novem prostoru uredili razstavo fotografij o svojem dvajsetletnem delu in zbirko fotografij o dvakratnem obisku našega dragega tovariša Tita na Ravnah. Na zelenici pred taborniško sobo pa so postavili manjši tabor, kjer so se zbrali taborniki Raven, krajanji in predstavniki društev in družbenopolitičnih organizacij, kjer se je pričela slovesnost ob dvajsetletnici dela taborniškega odreda, na kateri je starešina taborniškega odreda Koroških jeklarjev **Milan Klemenc** v svojem pozdravnem govoru povedal tudi to:

»Zbrali smo se, da proslavimo za nas mlade eno izmed najčastnejših opravil, s katerimi mladi samoupravne socialistične Jugoslavije dokazujemo, da ni bila zaman težka in dolga pot naše revolucije, da živimo z njenimi idejami ter da smo pripravljeni boriti se za cilje, katere nam je začrtal naš veliki voditelj tovariš Tito. Ta zbor tabornikov odreda Koroških jeklarjev posvečamo velikim revolucionarnim in delovnim zmagam, 35-letnici zmage nad fašizmom in svobodne rasti nove samoupravne socialistične Jugoslavije, 27. aprila, dnevu Osvobodilne fronte slovenskega naroda, 22. aprila, dnevu tabornikov, in tridesetletnici delovanja Zveze tabornikov Slovenije, dvajsetletnici delovanja taborniške organizacije v KS Ravne v taborniškem odredu Koroških jeklarjev in delavskemu prazniku 1. maju.«

Želja tabornikov Raven je, da bi njihov odred proslavljal še mnoga desetletja in imel uspehe pri usposabljanju mladih ljudi v ljubezni in spoznavanju narave, ohranitvi in obujanju tradicij NOB ter v prijateljskem sodelovanju med mladimi pod taborniškim geslom: »S prirodo k novemu človeku!«

Karlo Krevh

Zastave dela

odvisna od lastne iznajdljivosti. Po sprejetju družbenega dogovora bi bilo potrebno narediti plan lokalnih MDA po krajevnih skupnostih, da bi si lahko vsaka KK ZSMS planirala, kdaj bi akcijo izvedla.

Iz naših krajev

KS KOTLJE:

ŠE LETOS NOV OTROŠKI VRTEC

Kljub počitniškemu vzdušju je te dni dokaj živahno in delavno tudi v Prežihovih Kotljah. Tako hitijo kositi travnike vsi tisti, ki do sedaj zaradi muhastega vremena niso mogli. Delavci krajevne skupnosti pa si nadvse prizadevajo, da bi gradnja novega montažnega otroškega vrta čimprej stekla. Kot smo zvedeli, so že nekaj časa nared vsi načrti. Te sedaj samo še usklajujejo z urbanistično podobo novega naselja, v bližini tega bo namreč stal novi vrtec. Hotuljci pravijo, da bodo storili vse, da bo končan do zadnje oktobrske nedelje. Takrat praznujejo svoj krajevni praznik.

Hotuljci pa si tudi drugače prizadevajo, da bi bile Kotlje ure-

jene. Vendar, kot nam je povedal **Silvo Turk**, tajnik KS — Kotlje, pri tem niso vselej najbolj uspešni. Že zdavnaj bi morala biti nared avtobusna postaja na Brdinjah. Kot pa kaže, še lep čas ne bo, saj zanjo še niso izdelani načrti. Končno pa je te dni kar 40 hotuljskih družin dobilo telefone. Ostali interesenti bodo telefone dobili do konca leta. Do takrat bo urejena tudi centralna kurjava v gasilskem in kulturnem domu, saj dela že potekajo.

Še letos pa bo po vsej verjetnosti stekla gradnja prvih družbenih stanovanj v Kotljah. Po načrtih, ki so že nared, naj bi prvi blok zgradili tam, kjer sedaj stojita Vastlova hiša in stara šola.

Tak je bil kulturni dom v Črni 3. 7. 1980

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

KULTURNI DOM DO ROKA

»Črnjani si še vedno nadvse prizadevamo, da bi bil novi kulturni dom nared do roka. Mislimo, da bo Stavbeniku uspelo vsa dela pravočasno končati, kljub temu, da so imeli med gradnjo kar precej težav. 9. avgusta, za pričetek koroškega turističnega tedna, naj bi bila nadvse svečana otvoritev,« nam je pred odhodom na letni dopust 10. julija dejal **Milan Čurin**, predsednik gradbenega odbora.

Ne samo, da gradnja črnjanskega kulturnega doma zaradi objektivnih vzrokov nekoliko kasni (dostava in pomanjkanje gradbenega materiala), ampak so se težave pojavile tudi zaradi podražitve gradbenega materiala in

druge opreme. Že sedaj se predvideva, da bo predračunska vrednost prekoračena za okrog 5,5 milijona din in bo tako celotna vrednost kulturnega doma v Črni 23 milijonov din.

Naj še zapišemo, da Črnjani komaj čakajo dan, ko bodo lahko stopili v svoj kulturni dom, v katerem bo večnamenska velika dvorana s 320 sedeži, knjižnica s čitalnico in še drugi pomožni prostori. V veliki dvorani bodo v prihodnje predvajali tudi filme, za kar sta že kupljeni dve sodobni kinoaparaturi. V Črno pa je že tudi prispela druga oprema za kulturni dom (stoli, mize, reflektorji, ozvočenje itd.).

»Na Ravnah imate lepo pokrito tržnico. Kako je ta založena?«

»Tržnico že imamo, pa kaj nam pomaga, ko pa večkrat sameva. Vsakokrat, ko grem mimo nje v dom upokojencev, vidim, da večkrat ne služi svojemu namenu, kot bi morala. Še dobro, da včasih pride Cehnarca iz Libelič. Zadnje čase pa na tržnici prodajajo tudi kmetje iz pobratenih občin iz Srbije. Prav ti imajo še najbolj kvalitetno sadje in zelenjavo, pa tudi po dostopnih cenah. Zadnje čase pa se pri upokojencih šušlja, da ti nimajo primerne skladišča. Kako je s tem, naj bi ugotovila krajevna skupnost. Tudi to nas Ravenčane žuli, da danes znamo samo urediti parke in nasade, da pa jih potem ne znamo več vzdrževati. Da je res tako, se vidi že na Javorniku. Tudi to, da na Ravnah nimamo več obrtnikov, nas spravlja v slabo voljo. Tako daleč smo prišli, da moramo iskati obrtnike v drugih krajih.«

»Kaj pa vas spravlja v dobro voljo?«

»Vse tisto, kar za kraj in za Ravenčane pomeni napredek. Tega je zadnja leta bilo nekaj. Tako se razveselimo vsakega novega metra asfaltirane ceste. Zelo ponosni pa smo, da imamo urejen toplovod v kraju, ki nam poleg udobja nudi tudi čisto ozračje.«

»Pa ste o tem resnično prepričani?«

»No ja, zadnje čase je nad Ravnami spet rdeč oblak prahu, ki se dviga iz železarnice. Da je ozračje spet onesnaženo, je baje kriva odpraševalna naprava, ki je menda »opešala«.

»Šele sedaj, ko je večina Ravenčanov na dopustih, se je na Ravnah poleglo negodovanje na račun otroškega varstva. Kaj o tem menite vi?«

»Skoraj bi najmlajšim Ravenčanom storil veliko krivico, če ne bi spregovoril tudi o njihovem problemu. Veste, že precej let je minilo od takrat, ko sem jaz potreboval varstvo za svoje sinove. Midva z ženo nikoli nisva imela težav zaradi tega. Seveda pa je čisto drugače danes. Saj pravim, še sreča, da imajo mladi starši babice. Ne vem, kako bi bilo danes urejeno otroško varstvo brez njih. Še najbolj bi trpeli malčki, saj za vse ni prostora v obeh ravenjskih vrtcih. Pravijo, da bodo zgradili nov vrtec na Javorniku. Že prav, če ga bodo. Bilo bi pa tudi prav, če bi krajanom povedali, kdaj bo to. Tudi to bo že velika uteha za mnoge starše in babice,« je zaključil Ervin Wlodyga.

Pogovarjal se je F. Rotar

KS RAVNE NA KOROŠKEM:

BESEDO IMA UPOKOJENEC

Da smo se tokrat v ravenjski krajevni skupnosti odločili za pogovor z upokojencem **Ervinom Wlodygom** s Šanc, s tem še ni rečeno, da se na Ravnah v tem poletnem času ne dogaja nič pomembnega. Zeleli smo le izvedeti, ali Ravenčani vedo, kako deluje krajevna skupnost in ne nazadnje, kaj jih danes spravlja v dobro in kaj v slabo voljo.

»Kako dela ravenjska krajevna skupnost bi kaj več težko rekel kot to, da zadnja leta nimam več toliko vpogleda v njeno delo, kot sem ga imel pred leti. Ko me že sprašujete, pa bom nekaj pripomnil v imenu ravenjskih upokojencev, ki tudi niso preveč informirani o delovanju krajevnih skupnosti. Že pred leti smo upokojenci, ki smo organizirani v ravenjsko upokojensko društvo (vsi ravenjski upokojenci namreč niso), izrazili željo, da bi tudi mi imeli svojega delegata v svetu krajevnih skupnosti. Če bi ga imeli, bi verjetno tudi upokojenci bili bolj prisotni pri uresničevanju krajevnih samouprave, več pa bi

tudi vedeli o delu in načrtih kraja,« je dejal tov. Wlodyga.

»Delegata upokojenci imate, delegatskega mesta v svetu krajevnih skupnosti pa ne. Kdaj pričakujete, da ga boste imeli?«

»Tega mi upokojenci ne vemo! Možno boste dobili odgovor na krajevni skupnosti.«

»Ste star Ravenčan, zato verjetno dobro veste, kaj vas Ravenčane žuli.«

»Tako mene kot verjetno vse ostale Ravenčane najbolj spravlja v slabo voljo to, da so naše trgovine zelo slabo založene. Moti me, da v naših trgovinah ni moč kupiti kvalitetnega lužnega sadja in zelenjave. Precej negodovanja je tudi, da mora naš potrošnik kupiti vse, kar mu danes nudi trgovec. Verjetno bi bilo drugače, če bi bila izbira boljšja in če bi bila med trgovinami večja konkurenca. Ker vsega tega ni, niti ni čudno, da je tako nezadovoljivo stanje.«

KS PREVALJE:

TEŽAVE V POSODOBITVI

Te dni na Prevaljah ugotavljajo, da SKIS Ravne kasni pri izvajanju programa v prevaljski krajevni skupnosti. Marsikatera dela se niso pričela izvajati, ker SKIS trenutno nima sredstev. Težave pa so tudi pri izvajalcih. V KS — Prevalje bi morali s sredstvi SKIS pri Viatorju urediti čez Mežo nov most. Kljub temu, da so pridobljena dovoljenja, se dela ne izvajajo. Pravijo pa, da bodo most pričeli graditi še julija, po enem mesecu zamude. Prav tako bi morala biti že junija asfaltirana cesta na Lokovici od republiške do bivšega rudnika. Zakaj dela niso bila realizirana, na prevaljski krajevni skupnosti niso vedeli.

»Tudi kanalizacija na Produ bi morala biti končana že pred dve-

ma letoma. Tam pa se lastniki individualnih hiš niso strinjali s predvideno kanalizacijo. Zato je morala SKIS Ravne naročiti nove načrte. Končno bodo dela stekla letošnjo jesen,« je dejal tajnik **Jože Boštjan**.

Verjetno bodo avgusta stekla dela tudi pri položitvi fine asfaltne prevleke v Dobjem dvoru in Spodnjem kraju. Delavci komunalnega podjetja pa bodo v Brančurikovem grabnu zgradili nov most. V prevaljski krajevni skupnosti je bil storjen korak naprej tudi na področju telefonije. Tako je julija stekla akcija za ureditev telefonskega omrežja Pod Gonjami in v Spodnjem kraju. Tu bodo že v kratkem priključili 150 telefonov.

Franc Rotar

30 LET AMD RAVNE

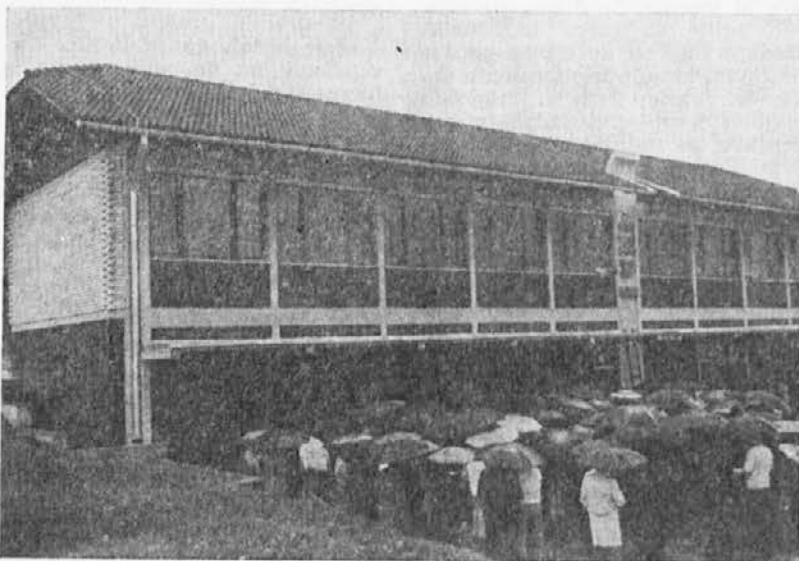
Na pobudo »Ljudske tehnike« je bilo 18. februarja 1950. leta ustanovljeno Avto-moto društvo Ravne na Koroškem. Takrat so se zbrali v glavnem motoristi, teh pa je bilo okrog deset.

Začetki delovanja društva so bili skromni, saj v prvih poveljnih letih pri nas skoraj ni bilo motorizacije. Kasneje je dobilo društvo osebni avtomobil, ki je bil že zrel za odpis, vendar so ga bili vsi zelo veseli. Po temeljitem popravilu je ta avtomobil služil za šolanje voznikov. Zaradi možnosti vožnje z njim je začelo število članov društva naraščati. Vselej ni trajalo dolgo, kajti ta avtomobil je na cesti zgorel. To je povzročilo pri nekaterih članih malodušje, zaradi česar je društvo skoraj prenehalo delovati. Tedaj je nekaj trdoživih zagnan-

Leta 1965 je servis že bil odprt. Ker ni bil rentabilen, ga je društvo prodalo. Čeprav je avtoservisna čelavnica povzročila društvu veliko skrbi in težav, imamo vendar prijeten občutek, da smo ga zgradili in s tem omogočili vsem motoriziranim občanom popravilo vozil na Ravnah.

Društvena pisarna in garaže ob Meži so postale pretesne. Davno željo po lepem in funkcionalnem društvenem domu smo uresničili leta 1976. S postavitvijo doma je društvo pridobilo primerne prostore za delovanje, velika pridobitev pa je tudi sodobno urejena predavalnica za avto-šolo.

Napredek društva nam kaže tudi podatek o številu članstva: v letu ustanovitve je bilo 39 članov, danes pa je včlanjenih v AMD-Ravne že prek 2300 ljudi. Velik

Ob otvoritvi novega doma AMD

cev oživilo delovanje in članstvo se je zopet povečalo. Ko je bil obnovljen pogoreli avtomobil, je društvo šlo osemdeset članov. Poleg obnovljenega osebnega vozila je društvo kasneje dobilo še star kamion, s čimer si je zagotovilo vsaj skromen vir dohodkov. Društvo je pričelo vidneje rasti. Porodila se je želja, da bi dobili svoj dom, ki so ga pričeli graditi člani predvsem s prostovoljnimi delom. Tako je leta 1954 zrasla ob Meži društvena pisarna in garaža. S tem so bili dani temelji za nadaljnjo rast.

Začetek domače proizvodnje motornih koles in avtomobilov je imel na avto-moto društvo močan vpliv. Z možnostjo nabave vozil se je spremenila struktura članov. Narastlo je število članov z vozili in se zmanjšalo število onih, ki so bili brez vozila.

Leta 1960 je društvo pričelo graditi za svoje člane garaže na Čečovju. Z naglim naraščanjem motorizacije smo tudi vedno bolj pogrešali dobro opremljeno servisno delavnico. Zato se je društvo odločilo, da zgradi tak servis.

napredek pa je bil tudi pri šolanju voznikov motornih vozil. V začetku je društvo šolalo voznike na dosluženem avtomobilu, danes pa je na razpolago 13 šolskih vozil. V novem društvenem domu je dobila avto-šola poleg sodobno opremljene učilnice še kabinet in testirnico. V začetnem času je opravilo vozniški izpit 19 ljudi, letos pa bo izšolanih na 23 tečajih okrog 800 kandidatov. Avto-šola je organizirala tudi več tečajev za voznike kmetijskih traktorjev ter za voznike mopedov in voznikov inštruktorjev. V tridesetih letih obstoja je bilo usposobljenih prek 5000 voznikov različnih kategorij.

Skoraj nemogoče je naštet vse, kar je bilo storjenega, od občasnih predavanj, demonstracij pa do sodelovanja pri akcijah za vzgojo v prometu. Društvo tudi ni pozabilo na skrb za družabno življenje, na skupinske izlete in piknike.

Dokaj razgibana je bila tudi dejavnost na področju avto-moto športa. Prirejenih je bilo več hitrostnih dirk z motornimi kolesi.

Ker danes ni več pogojev za hitrostna tekmovanja, prireja društvo avto rallyje, v katere je vključen večji krog tekmovalcev. Na teh športnih prireditvah so dosigali člani AMD Ravne večkrat vidne uspehe.

Pri pregledu prehojene poti ugotavljamo, da je bil začetek pred tridesetimi leti skromen in težak, da je društvo doživljalo vzpone, pa tudi padce, vendar je vedno prevladovala težnja k napredku, zato tudi uspehi niso iz-

ostali. Člane društva ti uspehi bodrijo, da si lahko za naslednje obdobje zastavijo še večje in zahtevnejše načrte za doseganje še vidnejše vloge društva AMD Ravne v našem družbenem življenju.

Vse letošnje prireditve AMD Ravne so posvečene tridesetletnemu jubileju, posebno pa proslava, združena z društvenim piknikom, ki bo predvidoma 23. avgusta 1980.

Upravni odbor AMD
Ravne na Koroškem

ZDRAVJE

REZULTATI SISTEMATIČNIH PREGLEDOV NAŠIH OTROK — ŠOLARJEV V ŠOLSKEM LETU 1979/80

Osnovna šola »Prežihovega Vo-ranca«, Ravne

V minulem šolskem letu je bilo pregledanih 322 učencev, to je 50 %.

Pri tem smo ugotovili:

- Čistoča je dobra pri 97 % šolskih otrok.
- Telesna drža je dobra pri 80 %, slaba pri 20 %.
- Telesni razvoj dober pri 44 %, srednji pri 43 %, slab pri 13 % šolskih otrok.
- Prehranjenost srednja pri 51 %, ostali odstopajo bolj navzgor kot navzdol, kar govori za nepravilne oziroma slabe prehranske navade.
- Deformacije hrbtenice pri 13,4 % šolskih otrok, kar je v primerjavi s slovenskim poprečjem relativno visok odstotek.
- Deformacije prsnega koša pri 22 % (posledice rahitisa).
- Deformacije stopal pri 35 % šolskih otrok.
- Motnje vida: enostranske v 5 %, obojestranske v 17 %. To je zelo visok procent — problem bo treba preučiti in vzrok odstraniti.
- Škiljenje pri 4 % šolskih otrok (v republiškem poprečju).
- Motnje sluha pri 0,3 %.
- Zobna gniloba v 18 %, kar govori za relativno dobro sanirano zobovje.
- Govorne napake pri 6 % šolskih otrok.
- Slabokrven ni bil nihče.
- Patološki urinski izvidi ugotovljeni pri 7 % šolskih otrok.

Zaključek

Zdravstveno stanje pregledanih učencev je zadovoljivo. Izstopajo le motnje vida.

Osnovna šola »Koroški jeklarji«, Ravne

Na nižji stopnji, kjer je organizirano celodnevno šolsko delo (1., 2. in 3. razred), je bilo pregledanih 275 učencev, to je 100 %. Na višji stopnji, kjer je organizirano delo v dopoldanski izmeni, so bili izvršeni pregledi v 5. in 7. razredu (v 7. razredu združeno s poklicnim usmerjanjem).

Analiza sistematičnih pregledov COŠ kaže:

- Čistoča je dobra pri 96,72 % otrok.

— Ušivost v času pregledov minimalna.

— Telesna drža dobra v 90,18 %, slaba pri 9,8 % učencev.

— Telesni razvoj je srednji pri 51,2 %, slab pri 21,8 %.

— Deformacije hrbtenice so izražene pri 20 otrocih, to je v 7,2 %, kar govori o problemu, o katerem se bo treba še pogovarjati, poiskati vzrok nastanka in ga seveda odstraniti.

— Deformacije stopal so ugotovljene pri 64,3 % otrok, kar je do 3. razreda OŠ še normalno.

— Motnje vida: enostranske v 5,8 %, obojestranske pri 1,6 % šolarjev.

— Škiljenje ugotovljeno pri 19 otrocih ali 6,9 %.

Opazimo, da se odstotek motenj vida počasi, a stalno dviga.

— Karioznost zobovja: pri 58,9 % otrok karies lažje stopnje, v 0,36 % otrok s kariesom težje stopnje (na nižji stopnji je še ostanek mlečnega zobovja).

— Govorne napake so bile ugotovljene v 26 primerih ali v 9,45 %, kar je nekako v republiškem poprečju.

— Vrednost krvnega barvila nad spodnjo mejo v 99,6 % otrok.

— Patološki urini v 16 primerih ali 5,8 %.

Zaključek

Zdravstveno stanje učencev v celodnevni osnovni šoli »Koroški jeklarji« je zadovoljivo.

5. in 7. razredi OŠ »Koroški jeklarji«

Pregledanih je bilo 206 učencev. Rezultati analize so pokazali:

— Čistoča dobra v 94,4 %.

— Telesna drža dobra pri 84,4 %, slaba pri 16 %.

— Telesni razvoj je dober pri 44,4 %, srednji pri 49,6 %, slab pri 14 % šolarjih ali 6 %.

— Prehranjenost je srednja pri 54,3 % otrok, ostalo odstopa navzgor ali navzdol. Treba bo poostri nadzor nad šolsko in domačo prehrano učencev.

— Deformacije hrbtenice so izražene pri 7 primerih ali 3,3 %, vseh deformacij pa je 17,4 %. To govori o visokem odstotku slabih drž z ukrivljenimi hrbtenicami (preveč sedenja, statičnih opravil — pisanja, branja).

Nagajivčki

— Deformacije prsnega koša v 47 primerih ali 22,8% (še vedno ostanki rahitisa).

— Deformacije stopal ugotovljene pri 79 primerih ali 38,8%. (Pomembno za te otroke je, da se ne usmerjajo v pretežno stoječe poklice).

— Motnje vida: enostransko — v 10 primerih ali 4%, obojestransko — v 12%.

— Sklajenje je ugotovljeno pri 11 primerih ali 5,3%.

— Zobna gniloba v 27 primerih ali 13%.

— Vsi ostali izvidi so v mejah normale.

Zaključek

Zdravstveno stanje teh otrok je glede na visok odstotek deformacij hrbtenice in drže zaskrbljujoče. Potrebna je pravilna porazdelitev telesnih aktivnosti in vključevanje otrok v šolska športna društva.

Pri analizi podatkov COŠ Kotlje ni bilo bistvenih odstopanj, razen deformacij hrbtenice v 10 primerih ali 47%, kar je veliko nad republiškim povprečjem. Razlage zaenkrat ne najdemo.

Osnovna šola »Juričevega Drečeka«, Ravne

V osnovnih šolah s prilagojenim učnim programom sistematično pregledamo vsako leto vse učence. V preteklem šolskem letu smo pregledali 84 učencev, to je 100%.

Ugotovljeno je bilo:

— Čistoča je dobra pri 83%.

— Ušivost v času pregleda minimalna, 3%.

— Telesna drža dobra pri 79%, slaba pri 20% učencev.

— Telesni razvoj je srednji pri 69%, ostalo odstopa navzgor ali navzdol v mejah republiškega povprečja.

— Telesna prehranjenost je srednja pri 69%, ostalo odstopa bolj navzgor k debelosti kot navzdol. Vzrok so nepravilne prehranske navade.

— Deformacije hrbtenice so ugotovljene pri 9% učencev, kar ni visok procent za našo regijo niti v primerjavi z republiškim povprečjem.

— Deformacije prsnega koša in stopal 26%; še vedno ostanki ra-

hitisa, neprimerna oziroma nepravilna obutev.

— Motnje vida: enostransko 4%, obojestransko 26%, sklajenje 8%.

Procent teh motenj je v primerjavi z republiškim povprečjem višji. Vzrok temu je lahko slaba osvetljenost ali neprimerna lokacija učilnic.

— Motnje sluha 1% učencev.

— Zobna gniloba 11% učencev.

— Slabokrvnega učenca ni bilo.

— Urinski izvidi vsi v redu.

Učenci so vsolani na šolo s prilagojenim učnim programom zaradi mejne inteligenčnosti, sociokulturne prikrasnosti ali drugih zunanjih ali notranjih faktorjev.

Zaključek

Zdravstveno stanje učencev je zadovoljivo, izstopajo le motnje vida.

Osnovna šola »Franja Goloba«, Prevalje

V preteklem šolskem letu so bili pregledani učenci matične šole 1., 3., 5. in 7. razreda. V 7. razredu je bilo opravljeno tudi poklicno svetovanje. V COŠ Lokovica so bili pregledani vsi učenci, v podružnici Sentanel 1. in 3. razred ter vsi šolski novinci, ki so bili teamsko obdelani.

Iz poročila sistematičnih pregledov učencev ugotavljamo, da je bilo pregledanih 50,9% vseh vpisanih otrok na to šolo.

Ugotovljeno je bilo:

— Čistoča je bila dobra pri 95% učencev, slaba pri 4%.

— Ušivost minimalna, le 1%.

— Telesna drža dobra v 66%, slaba v 34%, kar je visok odstotek nad republiškim povprečjem.

— Telesni razvoj: srednji 33%, dober 53%, slab 14% primerov.

— Telesna prehranjenost je srednja v 38%, ostalo predvsem navzgor v 42% in navzdol v 17%, kar je rezultat nepravilnih prehranskih navad.

— Deformacije hrbtenice so ugotovljene pri 6% pregledanih, kar predstavlja skupaj s slabo držo izstopajoč problem na pre-

valjski osnovni šoli. Vzrok bi morda našli v motenem bioritmu, premalo rekreativnih dejavnosti in preveč statičnih zaposlitvah učencev.

— Deformacije prsnega koša so nakazane v 49%, kar so povsem ostanki rahitisa.

— Deformacije stopal v 42%; delni vzrok je nepravilna obutev

— Motnja vida v 7%.

— Motnje sluha v 23%.

— Zobna gniloba v 27%.

— Govorne motnje v 1% (pod republiškim povprečjem).

— Slabokrvnost v 4,3%, kar ne predstavlja večjega problema.

— Patološki urin v 2,3%.

Zaključek

Zdravstveno stanje učencev je, če izvzamemo slabo držo, zadovoljivo. Predlagamo: telesno vzgojo vključevati v pouk po urah težjih predmetov, čim več učencev je treba aktivirati v šolska športna društva. Otroke s slabo telesno držo je treba pošiljati na korektivno gimnastiko, ki je organizirana na fizioterapiji Prevalje.

Dr. Marija Vodnjov,
spec. šolske higiene

NAŠI GODBENIKI NAVDUŠILI ITALIJANE

Italijani so prek jugoslovanskega konzulata v Trstu povabili orkester ravnstkih železarjev za 14., 15. in 16. junij na častno sodelovanje pri otvoritvi velikega kmetijskega centra EGS (Evropske gospodarske skupnosti), ki so ga zgradili v Bologni.

Naši glasbeniki so doživeli izreden sprejem in spoštovanje gostiteljev. Med drugim jim je zaželel dobrodoščilo tudi predstavnik evropskega parlamenta iz Strassburga Mr. Bersani in poslanec predsednika italijanske vlade Fr. Cosiga.

Koncert, na katerem so sodelovali še trije veliki profesionalni italijanski orkestri, so prenašali po televiziji. Začeli so ga naši godbeniki, ki pa se niso predstavili le z odličnim igranjem in živopisnimi uniformami, pač pa so dali med ljudi tudi prospekte, napisane v slovenščini, italijanščini in angleščini, s čimer so prijazno predstavili tucem sebe in železarno tudi v besedi.

Mojstrsko doživeto igro ravnstkega orkestra so italijanske množice navdušeno sprejele z viharim ploskanjem in vzkliki: »Bravo, Jugoslavija!«

Na solističnih mestih skladb, kjer je mojster evropskega formata, naš rojak **Stanko Arnold**, »zapel s svojo trobento«, so množice zadrževale dih, nato pa se je začelo nezadržno ploskanje.

Italijanom nekako ni šlo v glavo, kako je mogoče sestaviti tako kvaliteten in enoten ansambel z igralci iz vseh vrst fizičnih in intelektualnih poklicev. Zanimali so se tudi za sistem našega glasbenega šolstva.

Orkester ravnstkih železarjev je s tem nastopom častno predstavil Jugoslavijo in znova dokazal, da lahko seže tudi v mednarodno konkurenco.

Vsekakor pa gre za uspešen nastop naših godbenikov zasluga tudi vsem železarjem, ki že dolga leta nesebično podpirajo svoj orkester.

-ar

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V AVGUSTU

Koroški kinematografi Mežica, Črna, Zrjav, Prevalje, Ravne, Dravograd, Slovenj Gradec in Podgorje bodo v avgustu predvidoma predvajali naslednje filme:

39 STOPNIC — angleški barvni triler — od 10. avgusta.

UMOR V AMSTERDAMU — hongkonški barv. pustol. film — od 1. do 17. avgusta.

VERGINELA — italijanska barvna ljubezenska drama — od 1. do 14. avgusta.

TAJNA DRUŠČINA — ameriška barvna kriminalka — od 1. do 14. avgusta.

INSPEKTOR V AKCIJI — italijanska barvna kriminalka — od 1. do 14. avgusta.

ZAKLAD ŠPANSKIH GALEJ — nemški barv. pustol. film — od 1. do 12. avgusta.

POPOTNIK SAM — ameriški barvni pustolovski film — od 1. do 18. avgusta.

MAŠČEVANJE ČLOVEKA-PAJKA — ameriški barvni pustolovski film — od 7. do 19. avgusta.

VANESA — nemška barvna ljubezenska drama — od 8. do 20. avgusta.

PRIČA — francosko-italijanska barvna komedija — od 7. do 25. avgusta.

ARABSKA AVANTURE — ameriški barvni pustolovski film — od 8. do 24. avgusta.

REVOLVER — italijanska barvna drama — od 10. do 24. avgusta.

UGRABITELJI — ameriško-grški barvni triler — od 14. do 26. avgusta.

SEDEM NEBEŠKIH DEKLET — ameriška barvna akcijska drama — od 14. do 31. avgusta.

KLETKA NOROSTI — francosko-italijanska komedija — od 16. do 31. avgusta.

SLEDOVI IZSILJEVANJA — angleška barvna kriminalka — od 13. do 31. avgusta.

PEPELKA — ameriška barvna risanka — od 15. do 31. avgusta.

PTIČI — ameriška barvna shriljka — od 12. do 26. avgusta.

OGNJEVITA BOLNICARKA — italijanska barvna ljubezenska komedija — od 21. avgusta do 7. septembra.

MANITOU — DUH ZLA — ameriška barvna groziljka — od 20. avgusta do 7. septembra.

GARETTOVO MAŠČEVANJE — ameriška barvna kriminalka — od 23. avgusta do 2. septembra.

ZADNJI STREL — ameriški barvni vestem — od 28. avgusta do 9. septembra.

Kinegraf Prevalje

ŽENSKÉ

Tisti, ki drži orla za rep in žensko za besedo, ne drži ničesar.

Latinski pregovor

*

Bolje je živeti v puščavi kot z jezno ženo.

Salomon

*

Ženska zna iz nič narediti tri reči: klobuk, solato in prepir.

Guitry

ŠTEFAN ROS

Dragi Štefan!

Vest o tvoji tragični smrti nas je globoko presunila. Na začetku svojih hotenj in želja si klonil pred preizkušnjami življenja.

Rojen si bil 16. 12. 1958 v Brezovici v številni družini 13 bratov in sester. Hitra izguba očeta je vse otroke in mater hudo prizadela, mati ni mogla sama skrbeti za toliko ust. Že v ranem otroštvu si bil prikrajšan za toplino doma ter za skupno življenje z brati in sestrami. Kljub vsem tegobam pa si zrasel v vselepa fanta, ki le redkokdaj ni bil nasmejan.

Živo se spominjam najinega prvega srečanja, ko si prišel iskat zaposlitev. Takoj sem spoznal, da si pripravljen prijeti za vsako delo, ker si si želel ustvariti bolj srečno življenje. Skupaj z bratom Tonijem si našel kruh med nami valjarji. Naporno in težko delo si vestno in dobro opravljal. Po vrnitvi iz JLA si ponovno prišel med nas, ustvaril si si družino in bil poln načrtov za prihodnost.

Življenje plete svoja pota, nas preizkuša in postavlja pred nas ovire. Iz teh svojih težav žal nisi našel izhoda ter v pomladi življenja omahnil v smrt.

Kar ne morem verjeti, da se po napornem delu ne bomo več srečevali ter se pogovarjali o željazni, o danes in jutri. Resnica pa je neizprosna: mnogo prerano odhajaš od nas.

V zavetju koroških lesov in planin je tvoj zadnji dom. Naj ti bo lahka koroška gruda!

Iskreno in globoko sožalje izrekam tvoji družini ter drugemu sorodstvu v imenu OOS valjarne in v svojem imenu.

Milan Božinovski

ZAHVALA

Vsem, ki ste darovali cvetje in spremljali našega dragega brata in strica

Francija Kvasnika

na njegovi zadnji poti, iskrena hvala. Hvala delavcem in sindikatu jeklarne za izkazano pozornost, tov. Zunka pa za lepe poslovilne besede. Hvala pihalnemu orkestru za žalostinke in g. župniku za opravljeni obred.

Zalujoči sorodniki

REKREACIJA IN ŠPORT

KOROŠCI V CORDILERI VILCANOTI — 10 PREMAGANIH VRHOV IN 5 PLEZALNIH VZPONOV

4. VII. se je iz Peruja po osemindesetih dneh vrnila 11-članska koroška alpinistična odprava, ki so jo sestavljali: Rok Kolar, Silvester Lupša, Stanko Mihev, Franc Pušnik, Igor Radovič, Zdenko Žagar, Janez Žalig, Janez Gorjanc, zdravnik, Milan Savelli, snemalec, Jože Havle, pomočnik vodje, Marjan Lačen, vodja; vsi člani koroških alpinističnih odsekov.

Člani odprave so prebili 25 dni v baznem taboru na višini 4800 m ob jezeru Tlacocha, v osrčju Cordilere Vilcanote. Večino vzponov so opravili iz tega tabora.

Po aklimatizacijskih turah (vsi člani odprave so se povzpeli na Nevado Yanajaja, 5592 m in Nevado Ninaparaco, 5830 m) je bil osnovni cilj odprave plezanje v Nevado Pico Tresu (Jatunhuma — 6093 m). Po treh dneh zahtevnega in izpostavljenega plezanja so 3. junija Lupša, Pušnik in Žalig uspeli prečiti Pico Tres — trije vrhovi nad 6000 m, dolžina več kot 4 km. Po obstoječih informacijah je to prva ponovitev (prvenstveno prečenje so opravili Francozi 1976. leta).

Dan predtem so na vrh Pico Tresu stopili Kolar, Mihev, Radovič in Žagar ter se tako kot prvi povzpeli po vzhodni steni tega vrha. Prvenstveno smer, ki je ocenjena s IV. stopnjo, ima 60–65° naklonine in je visoka 700 m, so imenovali Jugoslovanska smer.

Največji uspeh odprave in eden največjih uspehov jugoslovanskega andinizma nasploh pa je prvenstvena smer v južni steni Pahante (Nevado Puca Punte — 5727 m). Po treh dneh sta steno 9. junija premagala Kolar in Mihev. Višina stene je 750 m, ocenjena pa je s VI. stopnjo in ima od 60–65° naklona. Smer je kombinirana, izjemno zahtevna in praktično v vsej svoji dolžini ekstremno izpostavljena. Poimenovali smo jo po tovarišu Titu.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz bluminga tretje izmene za lepo darilo, sindikatu TOZD valjarne in ravnatelju za poslovilne besede.

Vsem želim mnogo delovnih uspehov in srečo pri delu.

Alojz Gostenčnik

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD stroji in deli in sindikatu za darilo, tov. Potočniku pa za lepe poslovilne besede.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov.

Jožica Mrak

Poleg tega so člani odprave opravili ponovitve smeri v severovzhodni steni Pachante in južni steni Caracola (5619 m) ter se povzpeli še na vrhove: Comercocha (5560 m), Huayruro Puncu (5500 m), Cerro Campana (5400 m), Nevado Condor Tuco (5550 m) in Cerro Oje Punta (5360 m).

Odpravo, ki pomeni prvi resnejši poseg in uspeh koroških alpinistov zunaj Evrope, je podprla večina organizacij in društev v občini Ravne, še posebej pa železarna Ravne, rudnik Mežica in telesno kulturna skupnost Ravne na Koroškem.

Vodja odprave Marjan Lačen

PLAVANJE

Poletje je sezona plavanja. Prireditelj je dobesedno toliko, da bi že samo naštevane rezultate po starostnih kategorijah in disciplinah zavzelo veliko prostora, hkrati pa bi bilo za nepoznavalce tudi utrudljivo. Zato se omejimo samo na dve temi:

— krivica, ki se je zgodila Miranu Kosu,

— uveljavljanje novih imen.

Miranu Kosu se je krivica zgodila, ker je ogromno treniral, da bi morda le dosegel normo za nastop na olimpiadi, ker je bil po tekmovalnih rezultatih vseskozi izenačen s prav tako dobrim plavalcem Milošem, a je bil po čudni »kuhinji« JOK in ZTKJ Miloš 5 minut pred 12 določeno za Moskvo, Miran pa je ostal doma.

Takšna odločitev človeka najprej potre, potem pospeši njegovo zorenje, nazadnje pa ga lahko tudi dvigne. Miloš je namreč na zaključku kariere, Miran še mladinec in če bo vztrajal, je prihodnost pred njim.

Maja Rodič, Andreja Cesnik, Marta Kos, Miran Kos in Dimiter Vočko so nas razvabili, saj so domala abonirani na naslove republiških in državnih prvakov ali vsaj na medalje. Letos se jim pridružujejo: pri mladincih Boris Pesičer in Bogdan Sovinc, pri starejših pionirjih Sandi Ambrož, pri mlajših Saša Kričej, Neti Matersdorfer, Bernard Pesjak in Dejan Karadža. Plavalni klub Fužinar torej dokazuje, da dobro delo rodi tudi uspehe.

RIBIŠTVO

13. julija je bilo v Radgoni ribiško tekmovanje za 1. zvezno ligo. Od naših so sodelovali Ludvik Kajnik, Metka Kajnik, Emil Vognin, Evgen Korinšek. Metka Kajnik iz tozda stroji in deli je bila na tem prvenstvu prva.

Prav ona je na državnem prvenstvu v Prištini v lovu rib s plovcem osvojila 3. mesto ter se s tem uvrstila na kup Jugoslavije.

PRIJATELJSKO SREČANJE

V začetku julija je bilo na Ravnah tradicionalno srečanje športnikov Raven in Sarvarja iz Madžarske. Pomerili so se v atletiki,

ORGANIZIRANO DO GROBNICE PREDSEDNIKA TITA

S prvim julijem so začele veljati spremembe o tem, kako in kdaj se lahko Jugoslovani poklonimo umrlemu predsedniku Titu.

Te spremembe omogočajo, da se lahko poklonimo predsedniku Titu na Dedinju VSAK DAN, vendar iz posamezne republike le omejeno število in ob določeni uri.

Važni podatki:

— Pred grobnico predsednika Tita se lahko poklonimo vsak dan, razen ob **ponedeljkih**, ko zaradi vzporednih del dokončujejo spominski park (redno vzdrževanje).

— Vsaka skupina mora imeti potrdilo republiške konference SZDL, da je obisk usklajen oziroma soglasen.

— Iz naše republike se lahko dnevno pred grobnico zvrsti do tisoč ljudi. Le 11. oktobra to ni možno zaradi praznika vstaje makedonskega naroda.

— Ob delavnikih je za našo republiko določena ura od 8. do 8.30 (od osmih do pol devetih), ob nedeljah pa od 7. do 7.30 ure (od sedmih do pol osmih).

Republiška konferenca SZDL nas tudi obvešča, da je treba vse prijave usklajevati z njo. OK SZDL mora vse prijave deset dni prej pisno javiti v Ljubljano, nakar bo prišel odgovor, ali nam je ugodeno. Zato prosimo, da pravočasno javite svoje želje na občinsko konferenco SZDL Ravne na Koroškem, tel. 861-286, mi pa bomo na enak način pravočasno vračali informacije.

Poudarjamo, da je občinska konferenca SZDL odgovorna, da kolikor se le da spoštujemo dogovorjeno organiziranje obiskov, zato vas prosimo, da spremembe navodil upoštevate. To navajamo zato, ker se je že dogajalo, da so naše skupine potovale v Beograd mimo dogovorjenega in niso mogle priti do grobnice predsednika Tita ali pa so zelo dolgo čakale.

Sekretar OK SZDL Ravne
Konrad Bezjak

kegljanju in šahu. Domači tekmovalci so bili boljši v vseh disciplinah.

DELOVNA AKCIJA NA URŠLJI GORI

Med naloge MO PD Prevalje šteje tudi prostovoljna delovna akcija na Uršlji gori, kjer je predviden prizidek h koči, ki pa naj bi bil še pred zimo pod streho. Zato se je pet članov MO 29. junija 1980 napotilo na Goro, kjer smo ves dopoldan krampali in lopatali na težkem terenu ter tako nadaljevali že začeta dela. V akcijo so se vključili še planinci, ki so bili pri koči, in vneto odstranjevali odvečno kamenje ter prst. Pomagalo bi še več pridnih rok, če ne bi primanjkovalo orodja. Tako pa smo imeli le eno samo samokolnico, ker sta bili drugi dve pokvarjeni. Odgovorni bodo morali v bodoče poskrbeti tudi za večje število krampov in lopat, da se nerodnost ne bo ponovila. Kljub tem težavam se je po zaključku akcije kup izkopa-nega kamenja vidno povečal, a dela je ostalo še veliko, zato vabimo vse ljubitelje gora, da nam pomagajo, saj prizidek kočice na Gori ni le lokalna stvar.

MO PD PREVALJE NA SMREKOVCU

Da bi ob koncu poletja čimveč mladih planincev prejelo značke koroške transverzale, je MO PD Prevalje priredil dvodnevni izlet na Smrekovec v soboto in nedeljo, 21. in 22. junija 1980. Udeležilo se ga je 43 mladih, od tega 30 pionirjev — planincev in 13 mladincev — vodnikov.

Kljub temu, da je mnoge otroke v ponedeljek čakalo še spraševanje za zaključne ocene, jim ni bilo žal, da so se udeležili izleta, ki jim je pomenil fizično in duševno sprostitve, pa čeprav so bili na koncu pohoda kar pošteno utrujeni.

Andreja Čibron

ODBOJKARSKI TURNIR NA DOBRIJAH

Že leta nazaj prirejamo na Dobrih odbojkarstvo tekmo med oženjenimi in neoženjenimi. Letos pa smo prvič priredili to tekmo v obliki turnirja, na katerem so poleg njih nastopili še naši veterani ter mladinci. V predtekmovalju so neoženjeni premagali veterane z 2:1, oženjeni pa mladince z 2:0. V finalu so bili neoženjeni uspešnejši z 2:1 in s tem ponovno osvojili prehodni pokal. 3. mesto so osvojili veterani z zmago nad mladinci z 2:0. Tekme so bile zelo zanimive, borbene, predvsem pa smo ponovno dokazali, da imamo na Dobrih ter okoliških hribih veliko pristašev tega športa tako med mladimi kot tudi starejšimi. Sodila sta naša stara znanca Gostenčnik in Mlakar.

Tudi popoldne smo preživeli skupaj v športnem vzdušju. Pri »Grubarju« na Koroškem Selovcu smo za igralce in druge organizirali rekreacijske igre s piknikom v lastni režiji. Namen je bil predvsem medsebojno zblizevanje ter množičnost. Priredili smo turnir v malem nogometu. Prvo mesto je osvojila ekipa Ko-

roškega Selovca, ki je najprej po enajstmetrovkah v predtekmovalju premagala ekipo Tolstega vrha in v finalu ekipo Dobrih I. Sledile so še druge zabavne igre, za prijetnejše vzdušje pa so poskrbeli naši pevci amaterji. Prijetni zvoki so še pozno v noč odmevali po okoliških gozdovih.

Pri tem pa se nam je porodila še ena misel, in sicer si bi lahko z malenkostno ureditvijo pridobili na tem koncu še eno prijetno izletniško točko. Prostor z igriščem je dokaj raven, leži pa malo pod zapuščen domačijo »Grubar«. Do njega se pride po novi gozdni cesti ter po 10-minutnem pešačenju.

Srečko Nabernik

NAŠI REKREATORJI IN ŠPORTNIKI

Alojz Goligranc, 48, svojevrsten rekorder. 25 let je bil star, ko se je 1. 1957 udeležil prvega »teka ob žici okupirane Ljubljane« (zdaj »po poteh partizanske Ljubljane«). Potem pa do letošnjega leta ni niti enkrat izostal, in se mu je nabralo 24 nastopov. Trikrat je tekel za moštvo ZROP; s tremi zmagami so osvojili prehodni pokal v trajno last. Sicer pa zmeraj za ekipo železarne.

Kolegi v moštvo so se menjavali, on pa je ostal. Zdaj že dve leti teče skupaj s Krančanom in Sekavčnikom; dobro se ujemajo.

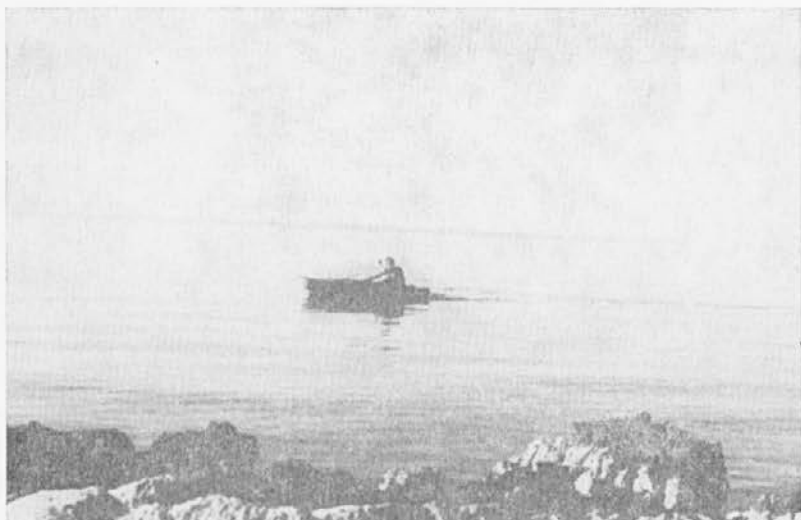

Alojz Goligranc

Goligrancu k teku ne sili izrazito sedeče delo. Kot koordinator za računalništvo v delovni skupnosti za gospodarjenje se tudi med delom precej giba po tovarni. Prej gre za veselje in potrebo. Športu je ostal zvest od mladih let, ko je v Dravogradu igral nogomet in odbojko, poleti tekel in pozimi smučal.

Teče vsak teden dvakrat po uro in pol, vendar ne ob vnaprej določenih dnevih; enkrat na stadionu, enkrat v naravi. Običajno teče sam, le spomladi skupaj s tovarišema, s katerima potem tudi nastopi.

Ne postavljajo si kakih rekordnih ciljev, ampak uravnavajo tempo po lastnih sposobnostih. Na tekmi je potem njihov čas na 25 km približno 2 uri 10, naj-

Osamljeni veslač

boljši 2 uri 3 minute. Dovolj za lepe uvrstitve.

Lastno zadovoljstvo, kondicija, zdravje — to so Goligrancovi motivi za tek. In drugo leto na 25. jubilejnim teku bo spet zdrav.

Cestitamo in želimo, da bi še dolgo tekel!

M. Kolar

SAH

Šestega letošnjega hitropoteznega turnirja se je udeležilo 16 šahistov. Najbolje se je odrezal Danilo Peruš, ki je osvojil 13,5 točke in s tem tudi prvo mesto

na turnirju. Za njim so se uvrstili na 2. mesto Bojan Prosenc 13, 3. Jože Jesenek 11, 4. Tone Prevorčič 10, 5. Jože Zunec 9,5, 6. Niko Ristič 9,5, 7. Franc Rotovnik 9 itd.

Po šestih turnirjih za pokal »Fužinar 80« vodi še vedno Niko Ristič s 121 točkami. Samo s točko manj mu na drugem mestu sledi Danilo Peruš. Močno pa so zaostali 3. Jože Jesenek 55, 4. Jože Zunec 51, 5. Boris Grzina 45, 6. in 7. Herbert Komarica in Bojan Prosenc 38, 8. Franc Rotovnik 25, 9. Franc Jesenek 17, 10. Tone Prevorčič 14 itd.

V. Pesjak

X. SREČANJE ZRVS JUGOSLAVIJE 1980 V SR SRBIJI

Deseto jubilejno srečanje Zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije je bilo posvečeno 35-letnici osvoboditve Jugoslavije in 30-letnici samoupravljanja. Bilo je tako kot prejšnja leta v dneh od 2. do 4. julija.

Slovenska delegacija, v kateri je bilo 130 udeležencev razporejenih v 5 skupin, je obiskala občine: Kraljevo, Kruševac, Gornji Milanovac, Trstenik, Vrnjačko Banjo, Raško in Novi Pazar. Med delegati v četrti skupini sva bila kot delegata obč. konference ZRVS Ravne tov. Leopold Golobinek in Franc Klemenc.

2. julija so nas na surčinskem letališču sprejeli predstavniki občinskih konferenc ZRVS navedenih občin. Z avtobusom smo se odpeljali na Dedinje. Ko sem se skupaj z drugimi tovariši približal grobnici našega ljubljene voditelja, učitelja in vrhovnega komandanta tov. Tita, sem čutil tesnobo v prsih. Tišina, nemi obrazi stražarjev — gardistov, rahlo petje ptičev v prečudovitem zale-nem gozdu mi je obudilo spomin na prvo srečanje s tov. Titom leta 1951 v Skopju, na drugo na Ravnah in na tretje na manevrih Svoboda 71 v Karlovcu, in ob teh mislih sem se znašel pred grobnico. Mimohod — poklon kruti resnici, zakonom narave in odhod. Kar čutiš ob tem, se ne da popisati.

V vasi Bresno Polje, nekaj kilometrov pred Trstenikom, so nam predstavniki ZRVS, vaščani in učenci osn. šole priredili prisrčen sprejem s krajšim kulturnim programom. V Trsteniku je bilo zve-

čer srečanje ZRVS ter sprejem pri predsedniku skupščine občine, kjer smo izmenjali darila: knjige, prospekte in značke, pa tudi izkušnje iz življenja in dela.

Naslednji dan smo najprej položili venec pred spomenik padlim borcem v Trsteniku, nato pa smo se odpravili na ogled kulturnih znamenitosti, športnih in prosvetnih objektov ter tovarn. Tako smo obiskali šolski center »Prva petoletka« in višjo strojno tehniško šolo, si ogledali samostan Ljubotina iz 15. stoletja in športno središče.

Pot nas je vodila v kmetijsko predelovalni kombinat, nato pa v tovarno hidravličnih in pnevmatičnih naprav »Prva petoletka«, ki so jo na ukaz predsednika Tita zgradili l. 1949.

Po kosilu smo se odpravili v Vrnjačko Banjo. Med potjo smo položili venec pred spomenikom Popina, ki je znamenita po bitki v prvi sovražni ofenzivi. Dobro smo si ogledali slavno srbsko letovišče Vrnjačko Banjo, med drugim tudi zgradbo, v kateri so Nemci izdelali načrt za desant na Drvar.

Zvečer smo se udeležili proslave v čast dneva borcev. Sledil je sprejem pri predsedniku skupščine občine ter prisrčen pogovor in izmenjava izkušenj s tamkajšnjimi rezervnimi vojaškimi starešinami.

4. julija smo se poslovili od prijateljev v Trsteniku in se odpravili proti Čačku, kjer smo se ponovno zbrali vsi delegati iz Slovenije. Udeležili smo se osrednje proslave na spominskem kompleksu nad Čačkom in odkritja

